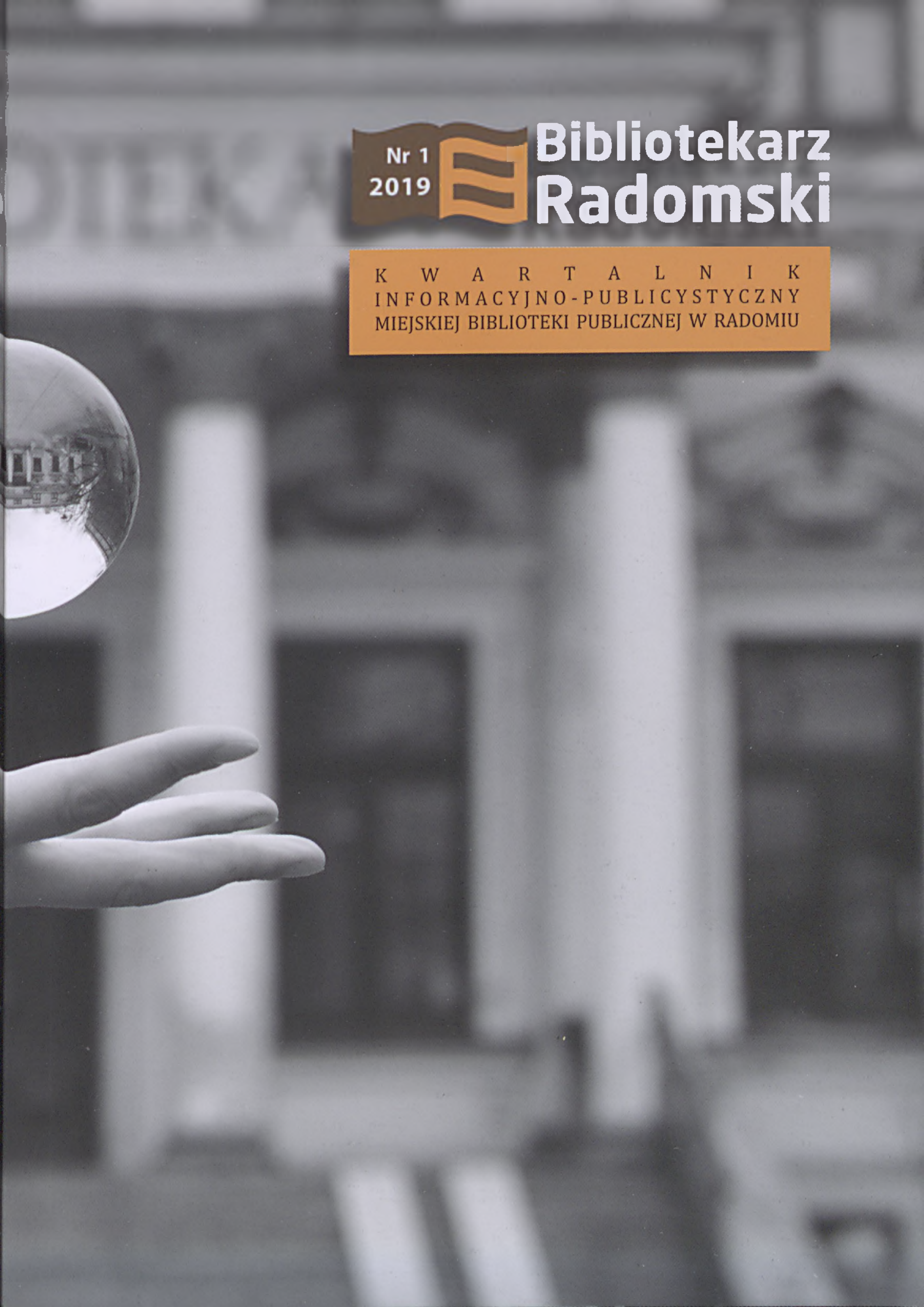
Nr 1
2019

Bibliotekarz Radomski

K W A R T A L N I K
INFORMACYJNO-PUBLICYSTYCZNY
MIEJSKIEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W RADOMIU

IBUK Libra to wirtualna czytelnia Wydawnictwa Naukowego PWN z całodobowym dostępem do publikacji z różnych dziedzin. Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu mogą bezpłatnie korzystać z wykupionych przez Bibliotekę ponad 2 tysięcy publikacji na wszystkich bibliotecznych stanowiskach komputerowych oraz – po otrzymaniu odpowiedniego kodu PIN – zdalnie za pośrednictwem prywatnych komputerów i urządzeń mobilnych.

Dlaczego IBUK Libra?

- bezpłatny, całodobowy dostęp on-line do bogatego wyboru publikacji największych polskich wydawców akademickich, profesjonalnych i popularnych z zakresu humanistyki, nauk społecznych, ekonomicznych, matematyczno-przyrodniczych, prawnych, medycyny i informatyki,
- nowoczesna technologia pozwalająca na korzystanie z zasobów na komputerze i urządzeniach mobilnych,
- zaawansowane narzędzia do pracy z tekstem umożliwiające m.in. zaznaczanie fragmentów publikacji, tworzenie notatek, tagowanie,
- treści książek powiązane ze słownikami i encyklopedią Wydawnictwa Naukowego PWN.

Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej mogą otrzymać od bibliotekarzy w agendach i filiach bibliotecznych kody aktywacyjne PIN, które należy wpisać już po zalogowaniu się na swoje konto. Kod PIN umożliwia darmowy dostęp do pozycji zakupionych przez bibliotekę. Wpisuje się go jednorazowo i zostaje przypisany do danego konta użytkownika.

Każdy, kto chciałby skorzystać z powyższej usługi a nie jest Czytelnikiem MBP, powinien dokonać zapisu w naszej Bibliotece, a następie pobrać KOD PIN. Wszelkich informacji na temat korzystania z serwisu udzielają pracownicy Wypożyczalni, Czytelni oraz filii bibliotecznych; potrzebne informacji można także znaleźć na stronie **www.libra.ibuk.pl**.

W pierwszych słowach

Minął kolejny rok i oczywiście teksty podsumowujące pracę bibliotek z Radomia i powiatu radomskiego znajdą Państwo w tym numerze pisma.

Niemniej jednak porządek numeru nieco zaburzyliśmy. Zaczynamy nie od sprawozdań, lecz od dziejów radomskiego bibliotekarstwa. Bo też i artykuł w tym dziale dzisiaj szczególny. Danuta Tomczyk, emerytowana dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Radomiu, wspomina w nim Marię Kelles-Krauzową, pierwszą przewodniczącą Rady Miejskiej w Radomiu w wolnej Polsce. Pierwszą w kraju i najprawdopodobniej w Europie kobietę, która zyskała tak wysoką, ba – najwyższą, pozycję w strukturach samorządowych. Wspomina kobietę, której decyzji i determinacji biblioteka publiczna w Radomiu zawdzięcza swój byt. Co prawda na początku był to byt bardzo skromny, ale od czegoś przecież trzeba zaczynać. A jeśli weźmiemy poprawkę na całkowity brak uregulowań prawnych, dotyczących powoływania i funkcjonowania bibliotek publicznych w owym czasie, jeśli uświadomimy sobie, że to, czy one istniały, czy też nie, zależne było wyłącznie od świadomości, woli i możliwości uszczknięcia paru złotych na taką fanaberię jak biblioteka dla wszystkich, to dopiero mamy świadomość tego, co tak naprawdę zawdzięczamy Marii Kelles-Krauz. Niewiele w kraju jest bibliotek publicznych, szczególnie w miejscowościach oddalonych od centrów kulturalno-naukowych, których historia sięgałaby sto lat wstecz. A nasza rozpoczęła działalność w czerwcu 1922 roku, w niecałe cztery lata po odzyskaniu niepodległości. Przypominamy o tym, póki jeszcze nie ucichły echa Wielkiego Jubileuszu.

Bardzo ciepło witam w gronie autorów „Bibliotekarza Radomskiego" tych, którzy po raz pierwszy nadesłali teksty do publikacji. W osobie dyrektora Mirosława Krzyszewskiego powróciła na nasze łamy Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku, przed kilku laty systematycznie dzieląca się swoimi doświadczeniami ze środowiskiem bibliotekarskim regionu radomskiego.

Polecam też uwadze czytelników artykuł Barbary Arendarskiej i Magdaleny Orłowskiej z Kozienic. Autorki opisują prowadzoną w ich placówce działalność integrującą pokolenia. Być może będzie to tekst inspirujący po podjęcia podobnych działań w innych bibliotekach.

Anna Skubisz-Szymanowska

Redaguje zespół w składzie:
Anna Skubisz-Szymanowska – redaktor naczelna,
Alicja Bożena Śliwa – sekretarz redakcji,
Dorota Ważyńska, Dorota Prawda,
Ilona Michalska-Masiarz, Ewa Ukleja, Marta Trojanowska

Wydawca:
Miejska Biblioteka Publiczna
im. Józefa A. i Andrzeja S. Załuskich w Radomiu,
Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich Oddział w Radomiu

Adres redakcji:
ul. Piłsudskiego 12
26-600 Radom
tel.: (048) 36 267 35
fax: (048) 36 338 18
e-mail: biblioteka@mbpradom.pl
www.mbpradom.pl

Zdjęcie na okładce: Aleksandra Skoneczna. Zdjęcie z konkursu fotograficznego „Radomskie Zaułki Książki. Edycja II. Ulica Piłsudskiego".
Skład i przygotowanie do druku: Mariusz A. Dański

Druk:
Instytut Technologii Eksploatacji. Państwowy Instytut Badawczy
ul. Kazimierza Pułaskiego 6/10, Radom

ISSN 1230-869X

Maria Kelles-Krauz (1882 Radom – 1969 Warszawa). Wspomnienie

Danuta Tomczyk

Maria Kelles-Krauz (z domu Nynkowska) – działaczka społeczna i tłumaczka. W pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości była przewodniczącą Rady Miejskiej w Radomiu, pierwsza kobieta w Europie na tym. st.nowisku.

Wspólnie z mężem, znanym lekarzem, dr. Stanisławem Kelles-Krauzem, działała w radomskich strukturach PPS. Przede wszystkim jednak poświęciła się pracy oświatowej. Z jej inicjatywy, w roku 1922, utworzona została w Radomiu Miejska Biblioteka Publiczna. Z księgozbiorem liczącym 400 wol. mieściła się w małym pokoiku w magistracie. W tym czasie nie było żadnych regulacji prawnych dotyczących tworzenia i działalności bibliotek publicznych. Inicjatywa tworzenia tych placówek leżała w gestii lokalnych samorządów. Dopiero 17 kwietnia 1949 roku rząd ogłosił Dekret o bibliotekach i opiece nad zbiorami bibliotecznymi.

Pierwszą kierowniczką biblioteki została Florentyna Jakubczakowa (1874–1959), która prowadziła bibliotekę przez 31 lat, do chwili przejścia na emeryturę w roku 1953.

Od 1946 roku Maria Kelles-Krauz przebywała wraz z mężem na placówce dyplomatycznej w Danii, gdzie poświęciła się przekładom literatury duńskiej na język polski. Szczególnie wiele tłumaczyła dzieł Martina Andersena Nexö (1869 – 1954), najwybitniejszego pisarza proletariackiego Skandynawii, związanego z duńską KP. Stworzył wiele dzieł, wśród nich sławną trylogię powieściową: „Pelle zwycięzca", „Ditta" i „Czerwony Morten". Wszystkie tytuły ukazały się po polsku w 1949 roku. Nexö celował zwłaszcza w przedstawianiu sylwetek dzieci proletariackich.

Obok M. A. Nexö tłumaczyła także z duńskiego teksty Hansena, Wulffa oraz z języka rosyjskiego Wiaczesława Wolgina, Teodora Ilicz Ojzemana i z francuskiego P. Louisa. Wiele dzieł w tłumaczeniu Marii Kelles-Krauz znajduje się w bibliotekach w kraju, między innym w: Bibliotece Akademii Pomorskiej w Szczecinie, Bibliotece Raczyńskich w Poznaniu, Bibliotece Sejmowej, Bibliotece Śląskiej, Bibliotece Ojców Dominikanów w Krakowie.

Po powrocie do Polski 1954 roku Kelles-Krauzowa zamieszkała na stałe w Warszawie. O rodzinnym Radomiu pamiętała jednak zawsze. Do radomskiego muzeum i archiwum przekazała wiele cennych pamiątek rodzinnych.

10.V.1969 r.

Uroczystości wojewódzkie

„Dnia Działacza Kultury"

14.IX.1969 zm. Maria Mells-Kranz. (5 od lewej pierwszy rząd)

Janina Mells-Kranz – 4 od lewej

córka Kazimiera Mells-Kranz socjologa, publicysty, działacza PPS zm. 24.VI.1905 r.

kustosz Bibl. Ossolińskich we Wrocławiu

ur. 1898 – zm. 1975 r.

za M. Mells Kranz (drugi rząd) mgr Dante Tomczyk z-ca dyr. MBP
obok M. Mells-Kranz – mgr Genowefa Podgajniak dyr. Powiat. Biblioteki
dalej Ludomira Holtzer dyr. Miej. Bibl., obok mgr Stanisław
Ostrowski dyr. Wojew. Bibl. w Kielcach

Vi beder vor Kollega Fru Flora Jakubczak paa Bibliotekets Vegne modtage vor hjerteligste Tak for den overordentlig smukke og venlige Modtagelse, vi fik under vort Besøg i Stadsbiblioteket i Radom Onsdag den 8.Oktober 1947. Det vil altid være os en Glæde at mindes dette Besøg især deleshed paa Grund af den danske Udstilling, hvormed man hædrede os og vort Land.

G. Krogh-Jensen — Drude Lange

Frederiksberg Kommunebiblioteker — Københavns Kommunebiblioteker

Prosimy naszą Koleżankę, p. Florę Jakubczak, by od Biblioteki przyjęła nasze serdeczne podziękowanie za niezwykle piękne i uprzejme przyjęcie, jakiego doznaliśmy podczas naszych odwiedzin Miejskiej Biblioteki w Radomiu dnia 8 października 1947 r. Będzie to dla nas zawsze miłym wspomnieniem szczególnie ze względu na duńską wystawę, którą uczczono nas i nasz kraj.

(–) G.Krogh-Jensen
Bibliotekarz Biblioteki Komunalnej w Frederiksbergu

(–) Drude Lange
Bibliotekarka Biblioteki Komunalnej w Kopenhadze

Poznałam Marię Kelles-Krauz w roku 1962, gdy odbywały się dwudniowe uroczystości 40-lecia istnienia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu. Jubileusz, w dniach 18 i 19 listopada, odbył się w radomskim muzeum przy ul. Nowotki (obecnie Piłsudskiego), w budynku, w którym od 1992 roku znajduje się Miejska Biblioteka Publiczna im. Józefa A. Andrzeja S. Załuskich. Uroczystość pod protektoratem wiceprzewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach Andrzeja Szubara i przedstawiciela Ministerstwa Kultury i Sztuki Franciszka Sedlaczka, wieloletniego działacza oświatowego i bibliotekarza, zgromadziła liczne grono bibliotekarzy radomskich różnych sieci, a także wielu znakomitych gości. Wśród nich była Maria Kelles-Krauz – inicjatorka powstania radomskiej biblioteki. Zabierając głos, przypomniała swoją działalność społeczno-oświatowo-polityczną w czasie, gdy mieszkała w Radomiu, a także okres późniejszy, gdy poświęciła się tłumaczeniom literackim.

Podczas jubileuszu odbyła się sesja naukowa poświęcona Waleremu Przyborowskiemu (1845–1913), historykowi i uczestnikowi powstania styczniowego, autorowi patriotycznych powieści historyczno-przygodowych dla młodzieży. Przypomnę, że na domu przy ul. Reja, w którym mieszkał, widnieje tablica pamiątkowa, a jedna z ulic miasta nazwana jest jego imieniem.

Po raz drugi spotkałam się z Marią Kelles-Krauz podczas uroczystości Dnia Działacza Kultury – 10 maja 1969 roku. Podczas rozmowy ze mną była żywo zainteresowana radomską biblioteką, jej działalnością i rozwojem.

Na załączonym zdjęciu obok Marii Kelles-Krauz (piąta od lewej) jest Janina Kelles-Krauz (1897–1975), wybitna działaczka oświatowa i bibliotekarka. Była kustoszem Biblioteki im. Ossolińskich we Wrocławiu. Podczas tej uroczystości obiecała, że spotka się z bibliotekarzami radomskimi i słowa dotrzymała. Do spotkania doszło 28 maja 1972 roku podczas sesji organizowanej przez Radomskie Towarzystwo Naukowe w 100. rocznicę urodzin jej ojca, Kazimierza Kelles-Krauza (1872–1905), wybitnego teoretyka i działacza polskiego i międzynarodowego ruchu robotniczego.

Janina Kelles-Krauz korespondowała ze mną. Wymieniałyśmy poglądy na temat działalności Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Była aktywnym działaczem SBP, spotykałyśmy się na zjazdach, naradach. Zawsze pytała o Radom, o placówki kultury działające w mieście, a zwłaszcza o bibliotekę. Ostatni raz odwiedziła nasze miasto w sierpniu 1974 roku. Na sesji organizowanej przez Radomskie Towarzystwo Naukowe i Polskie Towarzystwo Historyczne wygłosiła ciekawa prelekcję „Kazimierz Kelles-Krauz o Marii Konopnickiej". Janina Kelles-Krauz była człowiekiem wielkiego

serca i niepospolitego umysłu – taką ją zapamiętałam.

Wracając do Marii Kelles-Krauz, jako ciekawostkę podam, że z jej inicjatywy, gdy mieszkała w Danii, radomską bibliotekę odwiedzili bibliotekarze z państw skandynawskich na czele z dyrektorem Biblioteki Publicznej w Kopenhadze. W księdze pamiątkowej MBP w Radomiu z roku 1947 znajduje się wpis z tej wizyty, w którym zwrócono uwagę na miły akcent, jakim była duńska wystawa w witrynach okiennych biblioteki.

Oprawa plastyczna tej i innych wystaw prezentowanych w 13 witrynach okiennych była dziełem Ireny Cichowskiej. Zdjęcia wystaw, wykonane przez znanego wówczas fotografa Michała Włodarkiewicza, znajdują się w zbiorach ikonograficznych Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu.

Na zakończenie przypomnę, że obszerna biografia autorstwa Agaty Moran znajduje się w książce „Ich ślady. Kobiety w historii Radomia", wydanej przez bibliotekę radomską w 2011 roku, a także w wydawnictwie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej z roku 1980 „Znani i nieznani Ziemi Radomskiej" T.I. Autorką tego biogramu była Helena Kisiel. Natomiast „Słownik pracowników książki polskiej" z roku 1972 wydany przez PWN podaje biogram Marii Kelles-Krauz opracowany przez Janinę Kelles-Krauz. Liczne wzmianki o Marii Kelles-Krauzowej znajdują się w różnych wydawnictwach regionalnych, a także w wydanej w 1985 roku nakładem RTN publikacji „Radom. Dzieje miasta w XIX i XX wieku" oraz w „Encyklopedii Radomia" z roku 2009, której autorem jest Jerzy Sekulski.

W 2016 roku Resursa Obywatelska w cyklu „Portrety Radomskie" nakręciła film dokumentalny o Marii Kelles-Krauzowej, a książka „Od rajców do radnych. Samorząd Radomia na przestrzeni wieków" w opracowaniu Dariusza Kupisza i Sebastiana Piątkowskiego, wydana przez Radę Miejską w Radomiu, przybliża wiedzę o radomskim samorządzie, niejednokrotnie wspominając pierwszą przewodniczącą rady Marię Kelles-Krauz.

Artykuł ten traktuję jako przyczynek do pełnej biografii Marii Kelles-Krauz w 50. rocznicę jej śmierci oraz zbliżająca się 100. rocznicę powstania biblioteki publicznej w Radomiu.

Danuta Tomczyk
Emerytowany Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Radomiu

Minął rok

W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Radomiu

Anna Skubisz-Szymanowska

Zbiory

W 2018 roku w MBP w Radomiu przybyło 11 111 woluminów książek za 197 584,44 zł. Pochodziły one:

1. Z zakupu – 6 560 woluminów za 143 223,41 zł. W tym:
   - z budżetu własnego biblioteki – 2 187 woluminów za 48 716,03 zł,
   - z dobrowolnych składek od czytelników – 1 113 woluminów za 25 346,24 zł,
   - z dotacji celowej MKiDN – 3 260 wol. za 69 161,14 zł.
2. Z darów – 3 406 woluminów za 31 173,25 zł.
3. Z innych źródeł (za zagubione, wydawnictwa własne MBP, odnalezione, egzemplarz obowiązkowy) – 989 woluminów za 15 178,82 zł.
4. Czasopism oprawnych – 156 tomów za 8 008,96 zł.

W porównaniu do roku 2017 kupiono 110 woluminów mniej za kwotę mniejszą o 26 034,72 zł. Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców wyniósł 3,25 wol. W roku poprzednim wynosił 3,71 wol.

W roku 2018 ubytkowano ze zbiorów MBP 20 333 wol. o wartości 56 081,99 zł.

Dla Czytelni Czasopism oraz filii i agend MBP prenumerowano 107 tytułów czasopism (151 egz.). Wartość prenumeraty wyniosła 37 295,73 zł.

Stan zbiorów specjalnych (elektronicznych, audiowizualnych, rękopiśmiennych, starodruków) wzrósł w roku 2018 o 221 jednostek o wartości 4 312,88 zł.

Opracowanie zbiorów bibliotecznych

Wszystkie nowe nabytki (11 111 wol.) wprowadzono do katalogu komputerowego, opisy wykonano zgodnie z najnowszymi zasadami opracowania zbiorów.

Wprowadzono do katalogu komputerowego kolekcję „Książka z autografem".

Systematycznie zmieniano zapisy symboli Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej z postaci poziomej do postaci pionowej.

Stale prowadzono kontrolę katalogowej bazy danych i scalano rekordy występujące w niej wielokrotnie.

Podjęto przygotowania do opracowania formalnego i rzeczowego zbiorów, wynikającego ze zmiany przepisów wprowadzających nowe pola i podpola do formatu MARC 21 oraz

przejścia, w opracowaniu rzeczowym, z Języka Haseł Przedmiotowych Biblioteki Narodowej na Deskryptory Biblioteki Narodowej.

Ewidencja i kontrola zbiorów bibliotecznych

Wszystkie książki i zbiory specjalne, które wpłynęły do biblioteki, zostały zainwentaryzowane w programie ALEPH. Dla wszystkich zbiorów prowadzono ewidencję finansowo-księgową, odrębną dla każdej filii i agendy bibliotecznej. Sporządzono zbiorcze sprawozdanie z przybytku księgozbioru w bibliotekach powiatu radomskiego. Systematycznie prowadzona była także ewidencja ubytków.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono skontrum kontrolne zbiorów w filii nr 2, 6, 7, 9.

Udostępnianie zbiorów

W 2018 roku z biblioteki korzystało 24 736 czytelników zarejestrowanych (o 423 osoby więcej niż rok wcześniej), którzy wypożyczyli 406 903 książki (o 9 195 wol. więcej niż w roku poprzednim). Czytelnie i kąciki czytelnicze w filiach bibliotecznych odwiedziło 110 395 osób, które skorzystały 37 741 wol. książek i 60 240 egz. czasopism oraz 3 739 dokumentów audiowizualnych.

Kontynuowana była usługa „Książka na telefon". W pierwszy piątek miesiąca osobom. st.rszym, chorym i niepełnosprawnym dostarczano do domu książki z zasobów biblioteki. Z usługi tej korzystają zarówno osoby niewidome, wypożyczające książki nagrane na kasetach i płytach CD, jak i starsze, które mogą czytać tradycyjne, drukowane książki. W 2018 roku odbyło się 59 wyjazdów do 13 czytelników, którzy wypożyczyli 505 egz. (w tym 413 dokumentów audiowizualnych).

Dział Informacyjno-Bibliograficzny prowadził Wypożyczalnię Międzybiblioteczną. Na prośbę czytelnika sprowadzano z dowolnej biblioteki w Polsce potrzebną książkę. Z tej usługi skorzystało 37 osób, dla których wypożyczono 63 książki. W ramach wypożyczeń międzybibliotecznych do 10 bibliotek krajowych wysłano 17 książek z naszych zbiorów. Biblioteka użyczyła na okres pięciu lat wydawnictwo ze zbiorów XIX-wiecznych na wystawę stałą do Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku (Manifest komunistyczny / Karol Marks, Fryderyk Engels).

Radomska Biblioteka Cyfrowa

W roku 2018 RBC współpracowała z: Biblioteką Pedagogiczną w Radomiu, parafią Dekanatu Jedlińsk (Jasionna), Muzeum Regionalnym w Kozienicach. Dokumenty z zasobów tych bibliotek oraz ze zbiorów własnych (Życie Radomskie) były digitalizowane, opracowywane i udostępniane czytelnikom przez Internet. W 2018 roku zeskanowano i udostępniono na stronie RBC 1 631 obiektów, (około 215 000 skanów,) stronę internetową odwiedziło 2 937 042 użytkowników.

Od września realizowano projekt „Digitalizacja piśmiennictwa z zasobów parafii Diecezji Radomskiej" dofinansowany ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Przyznana kwota dofinansowania wyniosła 46 902,00 zł, dotacja Gminy Miasta Radomia wyniosła 35 700,00 zł. W ramach projektu zdigitalizowano i udostępniono na stronie RBC zbiory pochodzące z parafii Najświętszego Serca Jezusowego w Radomiu, św. Jana Chrzciciela w Radomiu, św. Jakuba Apostoła w Skaryszewie, Parafii Ewangelicko--Augsburskiej w Radomiu, a także zbiory XIX-wieczne Miejskiej Biblioteki Publicznej, Biblioteki Pedagogicznej w Radomiu oraz dokumenty życia społecznego dotyczące radomskiego teatru. Łącznie zeskanowano 910 dokumentów i wykonano 153 000 skanów. Ze środków pochodzących z dotacji zakupiono wersję 6.0 programu dLibra, dostosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych, oprogramowanie serwerowe ABBY FineReader 12 do konwersji plików do formatów DjVu, PDF z użyciem OCR (pełnotekstowe przeszukiwanie dokumentów) oraz dwa zestawy komputerowe z oprogramowaniem Windows do udostępniania i obróbki graficznej plików.

Opracowanie bibliografii regionalnej

Bibliografia ma zasięg powiatowy. W ciągu roku wprowadzono 9 154 opisy artykułów z czasopism i wydawnictw zwartych. Na bieżąco bibliografowano ponad 35 czasopism regionalnych ukazujących się w Radomiu i na terenie powiatu radomskiego.

Opracowano „Bibliografię Radomia" (w wyborze), która jest wynikiem przystąpienia biblioteki do programu Radomskie Wędrówki Regionalne, realizowanego przez Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Radomia. Zestawienie bibliograficzne powstało w oparciu o księgozbiór Czytelni Regionalnej. W 11 działach zebrano 354 najbardziej wartościowe publikacje z różnych dziedzin wiedzy, dające pełny obraz historyczny i współczesny Radomia i regionu. Bibliografia zamieszczona jest na stronie internetowej Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Radomia.

Działalność wydawnicza

W 2018 roku biblioteka wydała 3 numery kwartalnika „Bibliotekarz Radomski" (nr 3–4/2017; nr 1–2/2018; nr 3/2018) oraz IV tom „Radomskich Studiów Humanistycznych" za 2017 r. W ubiegłym roku sprzedano 89 egzemplarzy książek, przeprowadzono też dystrybucję dwóch numerów „Bibliotekarza Radomskiego" oraz IV tomu „Radomskich Studiów Humanistycznych".

Realizacja zadań biblioteki powiatowej

Szkolenie i dokształcanie zawodowe bibliotekarzy:

Statystyka MBP za 2018 r.

Czytelnie

Filia/Agenda	Liczba odwiedzin	Liczba udostępnionych wol. ogółem	Struktura udostępnionych wol.: Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebeletrystyczna	Czasopisma oprawne	Liczba udostęp. czasopism nieoprawnych	Liczba udostęp. materiałów audiowizualnych	Gry i zabawy	Liczba udzielonych informacji	Liczba dni otwarcia	Liczba udostęp. dokument. elektronicznych	Uwagi
F.1	3122	891	7	82	1	0	801	0	242	31220	291	0	
F.2	1466	776	68	30	138	0	540	0	107	1912	280	0	
F.3	593	454	46	139	92	0	177	0	117	197	249	0	
F.4	1100	12216	0	0	774	0	442	0	0	1374	249	0	
F.6	4564	4452	0	760	698	0	2994	0	108	34026	268	0	
F.7	822	322	0	19	22	0	281	0	7	1347	246	0	
F.9	1367	1237	107	301	116	0	713	0	38	1015	242	0	
F.10	1098	1100	0	0	428	0	672	0	0	1183	249	0	
F.12	795	415	0	55	110	0	250	0	5	905	237	0	
F.15	465	553	0	0	106	0	447	0	4	4210	241	0	
F.16	3726	957	8	125	113	0	711	0	289	10475	252	0	
Ogółem filie	**19118**	**12373**	**236**	**1511**	**2598**	**0**	**8028**	**0**	**917**	**87864**	**2804**	**0**	
Czytelnia Ogólna	16232	31744	412	0	31332	0	0	0	0	17687	291	0	
Czytelnia Czasop.	10142	55541	0	0	0	5931	49610	0	0	11597	291	0	
Czytelnia Reg.	424	1754	27	10	1170	311	236	0	0	3286	290	0	
Wyp. i Cz. Z. M.	2391	8983	0	0	2641	0	2330	3739	50	6039	291	273	
Wypoż. dla Dorosł.	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14908	292	0	
Wypoż. dla Dzieci	75	0	0	0	0	0	0	0	0	3841	292	0	
Ogółem Bibl. Gł.	**29264**	**98022**	**439**	**10**	**35143**	**6242**	**52176**	**3739**	**50**	**57358**	**1747**	**273**	
Ogółem MBP	**48382**	**110395**	**675**	**1521**	**37741**	**6242**	**60204**	**3739**	**967**	**145222**	**4551**	**273**	

- 21 marca – udział pracownika biblioteki w seminarium firmowanym przez SBP „Rzecznictwo dla bibliotek: Agenda ONZ 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju" – Warszawa.
- 22 marca – udział pracownika w „Warsztatach introligatorskich: „Pierwsza pomoc w bibliotece, czyli naprawki oprawki" – szkolenie zorganizowane przez SBP, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, Warszawa.
- 17 kwietnia – szkolenie „Ochrona danych osobowych w świetle unijnej reformy przepisów – RODO w bibliotece" zorganizowane przez MBP w Radomiu dla dyrektorów i pracowników bibliotek samorządowych powiatu radomskiego.
- 26 kwietnia – pracownik uczestniczył w naradzie – szkoleniu zorganizowanym przez Bibliotekę m. st. Warszawy – Bibliotekę Główną Województwa Mazowieckiego „Działalność bibliotek publicznych województwa mazowieckiego w 2017 roku".
- 21 maja – udział pracownika w szkoleniu „Ochrona danych osobowych. Wejście w życie przepisów europejskiego rozporządzenia o ochronie danych osobowych RODO" – Biblioteka Publiczna m. st. Warszawy – Biblioteka Główna Województwa Mazowieckiego.
- 11 czerwca – udział dyrektora i pracownika biblioteki w Akademii Dyrektorów Bibliotek IBUK Libra w Warszawie. Konferencja połączona była z panelem dyskusyjnym „Skuteczne techniki propagowania e-czytelnictwa wśród czytelników z wykorzystaniem IBUKA Libry".
- 18 czerwca – udział pracownika w szkoleniu „Przygotowanie i realizacja projektów o dofinansowanie działalności bibliotek" – Biblioteka Główna Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie.

Informacje ze wszystkich szkoleń i konferencji były przekazywane pracownikom biblioteki radomskiej oraz bibliotek samorządowych na terenie powiatu radomskiego w formie relacji publikowanych w „Bibliotekarzu Radomskim".

Wizytacje bibliotek – odbyto 51 wyjazdów do bibliotek gminnych i ich filii. Zapoznano się z aktualnymi problemami, sytuacją kadrową i lokalową, udzielono pomocy merytorycznej. Zalecano m.in. systematyczne uzupełnianie i poprawianie baz katalogowych (MAK+, Mateusz) oraz rozpoczęcie prac związanych z uruchomieniem wypożyczalni komputerowych. W związku z wejściem w życie 25.05.2018 roku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE o ochronie danych osobowych i Ustawy z dn. 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych pracownik działu Instrukcyjno-Metodycznego i Sieci Miejskiej MBP w Radomiu, pełniący funkcję Inspektora Ochrony Danych odwiedził 11 bibliotek samorządowych powiatu radomskiego. Spotkania

poświęcone były zmianom, jakie należało wprowadzić w funkcjonowaniu i dokumentacji biblioteki, aby spełniały wymogi ww. przepisów. Spostrzeżenia i wnioski kierowane pod adresem kierowników bibliotek wpisywane były do zeszytów wizytacji poszczególnych placówek oraz zamieszczane w sprawozdaniach z wyjazdów – dokumentacja Działu Instrukcyjno-Metodycznego i Sieci Miejskiej.

Bibliotekom samorządowym na terenie powiatu przekazano nieodpłatnie następujące wydawnictwa:

- „Radomian drogi do niepodległej", red. Dariusz Kupisz, Radom 2018 – 13 egzemplarzy dla wszystkich bibliotek gminnych powiatu radomskiego, przekazane przez Miejską Bibliotekę Publiczną w Radomiu.
- „20 lat powiatu radomskiego. Powiat Radomski – inwestycje 1998–2018", red. Marian Oleszczuk, Radom 2018 – 38 egzemplarzy przekazane przez Starostwo Powiatowe w Radomiu bibliotekom samorządowym powiatu radomskiego (łącznie z filiami) za pośrednictwem radomskiej biblioteki.
- „Powiat Radomski 1998–2018. 20 lat minęło", Sebastian Piątkowski, Radom 2018 – 38 egzemplarzy przekazane przez Starostwo Powiatowe w Radomiu bibliotekom samorządowym powiatu radomskiego (łącznie z filiami) za pośrednictwem radomskiej biblioteki.
- „Radom 1918–2018", album wydany przez Urząd Miejski w Radomiu – 38 egzemplarzy przekazane bibliotekom samorządowym powiatu radomskiego (łącznie z filiami) przez radomska bibliotekę.
- „Bibliotekarz Radomski" nr 3–4/2017, nr 1–2/2018 – łącznie 78 egzemplarzy.

Pozostałe działania na rzecz bibliotek gminnych i miejsko-gminnych;

Koordynowanie prac związanych z kontynuowaniem działań Konsorcjum Bibliotek Publicznych Powiatu Radomskiego i Wschodniego Mazowsza IBUK Libra, w skład którego wchodzi radomska biblioteka jako wiodąca oraz 13 bibliotek gminnych powiatu radomskiego i 10 innych bibliotek z woj. mazowieckiego. Aktualnie czytelnicy mają dostęp on-line do 2 102 elektronicznych publikacji naukowych, popularnonaukowych i beletrystyki.

W okresie od września do grudnia zorganizowano i sfinansowano 18 spotkań autorskich w siedzibach bibliotek samorządowych powiatu radomskiego.

Pomoc i doradztwo w zakresie organizacji bibliotek, czytelnictwa, usług bibliotecznych – w Dziale Instrukcyjno-Metodycznym i Sieci Miejskiej MBP, w siedzibie bibliotek samorządowych, telefonicznie i elektronicznie.

Promocja biblioteki, czytelnictwa, książki i kultury

W 2018 roku w 1 030 imprezach, zorganizowanych w bibliotece i jej filiach, wzięło udział 16 254 osób.

Ewa Dałkowska podczas 41. Radomskiej Wiosny Literackiej

41 Radomska Wiosna Literacka – odbyła się w dniach 10-13 kwietnia 2018 roku w Bibliotece Głównej oraz filiach nr 2 i 6. Tematycznie nawiązywała do 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Gośćmi byli: Zofia Staneccka – autorka popularnego cyklu książek o małej Basi oraz książeczki „Nasza paczka i niepodległość", Sławomir Koper – pisarz, publicysta, autor książek historycznych dotyczących głównie międzywojnia, Tomasz Sekielski – dziennikarz, publicysta i autor książek kryminalnych. Wiośnie towarzyszyła wystawa malarstwa Krzysztofa Mańczyńskiego, spektakl literacko-muzyczny „Ścieżka obok drogi" w wykonaniu Ewy Dałkowskiej i Andrzeja Janaszka, oparty na wspomnieniach Kazimiery Iłłakowiczówny – osobistej sekretarki Józefa Piłsudskiego oraz koncert „Śpiewana historia Polski" Kuby Michalskiego.

XIII otwarty konkurs o tytuł Radomskiego Mistrza Polskiej Ortografii 2018 – do udziału w trzynastej edycji dyktanda zgłosiło się 98 osób w tym 24 z powiatu radomskiego. Ostatecznie w szranki stanęło 72 osoby (13 z powiatu), które zmierzyły się z konkursowym tekstem, jak zwykle przygotowanym przez prof. Andrzeja Markowskiego, członka Rady Języka Polskiego przy Polskiej Akademii Nauk. Poprawność zapisu sprawdzało jury konkursowe złożone z nauczycielek zrzeszonych w Stowarzyszeniu Nauczycieli Polonistów Oddział Radom.

Spacery Literackie z MBP – we wrześniu 2018 roku biblioteka rozpoczęła organizację zdobywających coraz więk-

Ostry Dyżur Literacki

szą popularność spacerów tematycznych, skupiając się oczywiście na tym, co nam najbliższe i proponując radomianom nowy sposób na poznawanie literatury, przypominając pisarzy związanych z miastem i wskazując miejsca związane z tymi pisarzami. W drugim półroczu odbyły się trzy Spacery Literackie z MBP. Podczas pierwszego wędrowaliśmy śladami rodziny Gombrowiczów, następnie przypomnieliśmy Walerego Przyborowskiego i Bernarda Gotfryda.

Festiwal „Opętani Literaturą" – w ubiegłym roku biblioteka po raz trzeci była partnerem Muzeum Witolda Gombrowicza we Wsoli podczas Festiwalu „Opętani Literaturą". W bibliotece odbyły się trzy spotkania z historykami literatury: Zbigniewem Mikołejko, Adamem Lipszycem i Józefem Olejniczakiem, wzbogacone występami znanych polskich aktorów Marcina Przybylskiego i Mirosława Baki.

Narodowe Czytanie 2018 – w 2018 roku biblioteka była po raz pierwszy organizatorem w Radomiu ogólnopolskiej akcji Narodowe Czytanie. Do czytania „Przedwiośnia" Stefana Żeromskiego zaproszeni zostali pracownicy radomskich instytucji kultury, pisarze, poeci, dziennikarze i aktorzy. Interpretacje fragmentów prozy Żeromskiego przeplecione zostały występami zespołu kameralnego Artes Ensamble, który zaprezentował program złożony z pieśni patriotycznych, popularnych i ludowych.

Spotkania autorskie, wieczory poezji, promocje wydawnictw regionalnych – odbywały się w Bibliotece Głównej oraz w filiach nr: 1, 2, 6, 16:

- 5 spotkań z cyklu „Kobiety w historii Radomia" (w filii nr 2),
- 2 spotkania autorskie z Ewą Podsiadły-Natorską (w filii nr 2 i w Bibliotece Głównej),
- 2 spotkania autorskie z Eweliną Matuszkiewicz poświęcone promocji książek „Biały latawiec" oraz „Noc komety" (w filii nr 2 i w Bibliotece Głównej),
- 6 spotkań Dyskusyjnego Klubu Książki (w filii nr 6),
- promocja 4. tomu rocznika „Radomskie Studia Humanistyczne" (w Bibliotece Głównej)
- 2 spotkania autorskie z Małgorzatą Gutowską Adamczyk (w filii nr 2 i w Bibliotece Głównej)
- 2 spotkania autorskie z Izabelą M. Krasińską (w Bibliotece Głównej i filii nr 2),
- spotkanie z Izabellą Mosańską i wieczory poezji przygotowane przez aktorów Teatru „Proscenium" (w filii nr 1),
- promocja książki M. Gorzechowskiej „O szczurku krokodylku" z ilustracjami Anny Litwinek wydanej przez wyd. Marruda,
- promocja książki Katarzyny Simakowej „Życie i działalność ks. Bazylego Martysza" (w filii nr 6),
- promocja książki Piotra Wdowskiego o Walerym Przyborowskim (Biblioteka Główna),
- promocja wydawnictwa pokonferencyjnego „Radomian drogi do Niepodległej" oraz wręczenie nagród w konkursie na scenariusz uroczystości szkolnej z okazji 100-lecia odzyskania niepodległości przez Radom (Biblioteka Główna),
- spotkanie autorskie z Agnieszką Lis (filia nr 2),
- promocja książki Marty Trojanowskiej „Miały trwać wiecznie. Porcelanowe portrety nagrobne zmarłych w latach 1896–1945 pochowanych na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. B. Limanowskiego w Radomiu"(w Bibliotece Głównej),
- spotkanie z Henrykiem Wańkiem, zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Filozoficzne (w Bibliotece Głównej).

Wystawy

W Bibliotece Głównej działają 4 galerie. Wystawy odbywają się w sali wystawienniczo-odczytowej MBP, Mała Galeria RTF prezentuje dorobek fotografików zrzeszonych w Radomskim Towarzystwie Fotograficznym, w korytarzu I piętra działa Galeria M-10, w której prezentować mogą swoją twórczość uczniowie radomskich szkół, natomiast w korytarzu na parterze prezentowane są wystawy okolicznościowe i literackie, przygotowane przez pracowników biblioteki. Działalność wystawienniczą prowadzą też niektóre filie biblioteczne.

Statystyka MBP za 2018 r.

Filia\Agenda	Czytelnicy													
	Ogółem	wg wieku						wg zajęcia						
		1	2	3	4	5	6	P	R	U	S	M	I	Nz
F.1	2293	381	156	110	765	412	469	142	4	702	114	584	181	566
F.2	1727	353	87	73	551	310	353	57	3	549	70	483	95	470
F.3	1100	274	58	36	316	196	220	73	2	327	34	307	57	300
F.4	1002	158	60	67	323	212	182	55	3	264	42	290	80	268
F.6	4124	720	318	257	1245	830	754	187	6	1294	254	1200	205	978
F.7	1408	169	81	126	410	337	285	112	2	403	70	354	99	368
F.9	1162	194	75	79	338	235	241	51	0	247	41	321	138	364
F.10	1505	162	87	79	391	375	411	73	4	407	69	312	103	537
F.12	1281	147	99	114	457	252	212	79	3	413	117	367	50	252
F.15	1372	148	106	53	403	294	368	113	3	373	50	275	61	497
F.16	1539	330	100	94	467	282	266	131	3	457	86	433	67	362
Ogółem filie	**18513**	**3036**	**1227**	**1088**	**5666**	**3735**	**3761**	**1073**	**33**	**5436**	**947**	**4926**	**1136**	**4962**
Wyp.dla Dorosł.	4192	143	626	566	1228	872	757	170	5	1038	514	1210	337	918
Wyp.dla Dzieci	1722	565	224	83	549	212	89	67	2	440	66	856	113	178
Wyp. i Cz. Z. M.	296	21	12	2	78	64	119	8	1	95	4	28	24	136
Książka na telefon	13	0	0	0	0	1	12	0	0	0	0	0	0	13
Ogółem Bibl. Gł.	**6223**	**729**	**862**	**651**	**1855**	**1149**	**977**	**245**	**8**	**1573**	**584**	**2094**	**474**	**1245**
Ogółem MBP	**24736**	**3765**	**2089**	**1739**	**7521**	**4884**	**4738**	**1318**	**41**	**7009**	**1531**	**7020**	**1610**	**6207**

Narodowe Czytanie

W Małej Galerii RTF odbyło się 11 wystaw fotograficznych. Były to m.in. wystawy zbiorowe „W moim magicznym domu", „Dzień Zakochanych w fotografii", „Dwa światy", „FotoŻarty", „Wakacyjny poranek".

W sali wystawienniczo-odczytowej zorganizowano 11 wystaw. Prezentowana tam była m.in. wystawa fotografii „Cyfrowe światy" Piotra Sokołowskiego, wystawa ikon ks. Stanisława Drąga „Kolorami pisane imię Boga" „Duety" Krystyny Joanny Szymańskiej, wystawy prac radomskich plastyków Anny Szostek i Łukasza Fałdrowicza oraz wystawa twórczości uczestników działających w Radomiu Warsztatów Terapii Zajęciowej.

W Galerii M-10 miały miejsce 4 wystawy. Pokazano m.in. prace plastyczne dzieci z Kuźni Artystycznej MOK „Amfiteatr".

W korytarzu na parterze budynku zorganizowane zostały 2 wystawy: „Co radomianie w Niepodległej porabiali" oraz „Nietypowe formy książki".

W filii nr 6 pokazano w ubiegłym roku m.in. fotografie Marty Kaczorowskiej-Nowak, Remigiusza Kutyły, Iwony Nabzdyk, Barbary Polakowskiej, Justyny Wolanin oraz Stanisława Wolanina. Wystawa nosiła tytuł „Na skraju depresji". Odbyły się też wystawy malarstwa Teresy Bysiec „Równia pochyła" i Doroty Wulczyńskiej-Kieloch „Chwile z codzienności".

Małą galerię prowadzi także filia nr 16, która w 2018 roku zorganizowała m.in. wystawy: „Było, minęło…" – fotografie Rafała Olbromskiego, prace

plastyczne Doroty Kozłowskiej, „Nocniki – nokturny miasta" – fotografie Macieja Nienartowicza.

Inne imprezy dla dorosłych (własne lub współorganizowane)

- Cykl spotkań podróżniczych w filii nr 1. Wśród prelegentów znaleźli się m.in.: Kamila Kielar, Leszek Szczasny, Andrzej Meller, Andrzej Myrta.
- Występy Teatru „Proscenium" w filii nr 1 – „Majowe ksiuty z Temidą" i „Hamlet"
- Konferencja naukowa „W drodze do Niepodległej. Język. Kultura. Wychowanie" zorganizowana w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Konferencja miała wielu organizatorów i odbyła się w Bibliotece Głównej.
- „W obłokach książek, w obłokach marzeń" – impreza bookcrossnigowa z okazji Święta Wolnych Książek (wymiana książek oraz plenerowe spotkania autorskie) na dziedzińcu Biblioteki Głównej.
- Przystanek w bibliotece Anima Urbis, czyli szukanie Ducha Miasta z Resursą Obywatelską.
- Panel dyskusyjny „Jeden naród, jedna Polska" zorganizowany przez Stowarzyszenie im. T. Mazowieckiego w Bibliotece Głównej.
- Prelekcje o książkach pracownika Działu Promocji Książki i Biblioteki, Marty Trojanowskiej, w Areszcie Śledczym Radomiu.
- „Ignacy Jan Paderewski" – projekcja filmu i wykład dr. Sebastiana Piątkowskiego w filii nr 6.
- Otwarcie wystawy „Radomianie dla Niepodległej" oraz prezentacja Budki Niepodległości na Placu Corazziego.
- Konferencja „Radomian drogi do Niepodległej" zorganizowana przez Zespół Naukowy do Badań Dziejów Radomia, OKiSz „Resursa Obywatelska" i bibliotekę.
- Odsłonięcie tablicy pamiątkowej przy ul. Piłsudskiego 2, poświęconej Komitetowi Pięciu i powołaniu Republiki Radomskiej oraz spotkanie z przedstawicielami rodziny Kelles-Krauzów, organizowane przez Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Radomia przy współpracy biblioteki.
- Seminarium dla nauczycieli „Nareszcie Niepodległa. Radomska Republika – 2 listopada" zorganizowana w Bibliotece Głównej przez Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.
- Spotkanie z misjonarką Pauliną Chwost z okazji Światowego Dnia Tolerancji w filii nr 1.

W filii nr 1 odbyło się 136 indywidualnych szkoleń komputerowych dla dorosłych, a w filii nr 16 – 81 takich szkoleń.

Imprezy dla dzieci młodzieży

Ferie w bibliotece – zajęcia zorganizowane dla dzieci w okresie ferii zimowych odbywały się 15–26 stycznia 2018 roku w trzech filiach biblioteki: nr 1, 6 i 16. Dzieci uczestniczyły w zajęcia integracyjnych, ruchowych, konkursach literackich i plastycznych, pogadankach, dyskusjach dotyczących książek, warsztatach teatralnych, prezentacja multimedialnych, zajęciach komputerowych.

Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich – 23 kwietnia. W obchody tego święta zaangażowały się filie biblioteczne nr: 1, 2, 6, 16. Organizowały spotkania z twórcami literatury, wydawcami oraz seanse głośnego czytania.

Tydzień Bibliotek 2018 – filia nr 1, 2 i 16 organizowały atrakcje dla dzieci wspólnie a radomskim oddziałem Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Odbywały się konkursy wiedzy o książce i bibliotece, konkursy plastyczne, prezentacje oferty bibliotecznej dla dzieci. Filia nr 16 przygotowała dwie ciekawe propozycje. Pierwszą było spotkanie z nietypową książką (picturebook) Iwony Chmielewskiej „Kłopot", drugą zabawa „Ucieczka z Biblioteki" opracowana na bazie „Escape Room". Zabawa cieszyła się tak dużym zainteresowaniem, że na prośbę zainteresowanych zorganizowano dwa dodatkowe spotkania.

Cała Polska czyta dzieciom – w akcję włączyły się filie biblioteczne prowadzące prace z dziećmi (1, 2, 16). Podczas XV Ogólnopolskiego Tygodnia Głośnego Czytania zorganizowały spotkania z ciekawymi ludźmi, którzy opowiadali o sobie, o swoich zawodach, ulubionych lekturach i czytali dzieciom fragmenty ciekawych książek.

Wakacje w bibliotece 2018 – zajęcia wakacyjne dla dzieci ze szkół podstawowych zorganizowały filie nr 1, 2, 6 i 16 między 26 czerwca a 31 sierpnia. Spotkania odbywały się w każdej z filii dwa razy w tygodniu w wybrane dni tygodnia. Uczestnicy mogli skorzystać z zajęć plastycznych, warsztatów literackich, konkursów, spotkań z ciekawymi ludźmi, zabaw w Klubach Gier Planszowych, gier komputerowych i wielu innych atrakcji.

Spotkania autorskie dla dzieci – gośćmi byli najczęściej pisarze radomscy: Anna Litwinek, Wojciech Krupa, Izabella Mosańska, Walentyna Pawelec, Adrian Szary, Marta Trojanowska. Z okazji Dnia Pluszowego Misia odbyły się także dwa spotkania z Przemysławem Wechterowiczem.

Konkursy i inne formy pracy

Biblioteka Główna

W kwietniu po raz dziesiąty zorganizowała Noc z Andersenem. 32 dzieci bawiło się i walczyło o Patent Nieustraszonego Czytelnika. Gośćmi byli: Teatr Resursa, Adrian Szary, radomscy opowiadacze Ryszard Ryziewicz i Bar-

Statystyka MBP za 2018 r.

W y p o ż y c z a l n i e

Filia/Agenda	Liczba odwiedzin	Liczba wypożyczeń Ogółem	Struktura wypożyczeń: Literatura piękna dla dorosłych	Literatura piękna dla dzieci	Literatura niebeletrystyczna	Czasopisma oprawne	Czasopisma nieoprawne	Zbiory audiowizualne	Zbiory elektroniczne	Liczba wypożyczeń na 1 czytelnika
F.1	18162	37684	25468	6702	5514	0	0	0		16,4
F.2	14487	31893	18847	6837	6209	0	0	0		18,5
F.3	9388	22172	15572	4223	2307	0	70	0		20,2
F.4	6900	19239	13878	2939	2178	0	244	0		19,2
F.6	34026	72924	44607	13981	14336	0	0	0		17,7
F.7	9335	19851	15606	1766	2150	0	329	0		14,1
F.9	8757	19836	15111	2449	1408	0	868	0		17,1
F.10	13540	29864	23785	2252	3827	0	0	0		19,8
F.12	8287	19175	13804	2320	2841	0	210	0		15,0
F.15	11474	25944	21113	2315	2516	0	0	0		18,9
F.16	13904	28292	18770	5769	3638	0	115	0	0	18,4
Ogółem filie	**148260**	**326874**	**226561**	**51553**	**46924**	**0**	**1836**	**0**	**0**	**17,7**
Wyp. dla Dorosł.	29811	56362	40190	462	15710	0	0	0		13,4
Wyp. dla Dzieci	7685	11694	579	9817	1298	0	0	0		6,8
Wyp. i Cz. Z. M.	2392	11468	0	0	0	0	0	11468		38,7
Książka na telefon	59	505	92	0	0	0	0	413		38,8
Ogółem Bibl. Gł.	**39947**	**80029**	**40861**	**10279**	**17008**	**0**	**0**	**11881**		**12,9**
Ogółem MBP	**188207**	**406903**	**267422**	**61832**	**63932**	**0**	**1836**	**11881**	**0**	**16,4**

tłomiej Kopiński, lektorzy ze szkoły językowej Helen Doron, dziennikarz Robert Utkowski, Teatrzyk z Zespołu Szkół Integracyjnych, aktorka Danuta Dolecka. W rolę Andersena wcielił się Włodzimierz Mancewicz.

W październiku pracownica Działu Promocji Książki i Biblioteki, Marta Trojanowska, rozpoczęła cykl prelekcji „Dziwne historie książki" adresowany do młodzieży radomskich szkół średnich. W 2018 r. odbyły się 2 prelekcje.

Filia nr 1

Kontynuowano cykl imprez czytelniczych Biblioteczne Bajanie. Spotkania przygotowywali uczniowie PG nr 2, aktorzy Teatru Resursa i pracownicy biblioteki. Uczestnikami spotkań były przedszkolaki, uczniowie szkół podstawowych, dzieci objęte opieką MOPS-u.

W bibliotece działał Klub Gier Planszowych. Spotkania odbywały się dwa razy w miesiącu.

Organizowane były Warsztaty Edukacji Finansowej dla uczniów szkół średnich. Odbywały się raz w miesiącu i dotyczyły gospodarowania finansami i budżetami domowymi. Prowadziła je Lidia Krzyżyk-Chrząstek – trener edukacji finansowej

Wraz z Wydawnictwem Nasza Księgarnia zorganizowano warsztaty literackie w oparciu o książkę „Zagadka zaginionej kamei". Prowadziła je Diana Ryściuk – przedstawicielka wydawnictwa.

Filia nr 2

W ramach Dwójkowej Akademii Czytelnika odbywały się zajęcia literacko-plastyczne dla dzieci, popularyzujące książkę i czytelnictwo. W 2018 roku zorganizowano 53 spotkania.

Od grudnia roku sprawozdawczego wolontariuszka Karolina Tkaczyk prowadzi warsztaty literackie „Od pierwszego słowa".

Przez cały rok działał w filii Klub Gier Planszowych.

Filia nr 3

Organizowała dla uczniów szkół podstawowych prelekcje na temat doradztwa zawodowego, dla przedszkolaków zajęcia plastyczne w oparciu o lekturę oraz układanie puzzli.

Filia nr 6

Podczas ferii zimowych odbyły się warsztaty ze średniowiecznego drukarstwa prowadzone przez Flawiusza Pietrzyka,

Centrum Helen Doron zorganizowało w bibliotece 3 spotkania z cyklu „Czytanie bajek w języku angielskim".

Przedstawienie „Król Świata" przygotowane przez Stowarzyszenie Twórczości Artystycznej Osób z Zespołem Downa,

Raz w miesiącu organizowano spotkanie dla najmłodszych czytelników w ramach cyklu „Baśnie świata",

W ramach Klubu Gier Planszowych odbyło się 8 spotkań.

Filia nr 16
Cykl spotkań organizowanych raz w miesiącu dla dzieci i młodzieży, skoncentrowany wokół literatury i kultury pt. „Pokój pełen opowieści".

Akademia Zdrowia Forever – początkowo spotkania były otwarte dla ogółu czytelników, jednak w drugiej połowie roku Akademia zmieniła formę i została skierowana do uczniów klas 8 stojących przed wyborem zawodu. Odbyło się 8 spotkań.

2 spotkania w ramach warsztatów wielkanocnych. Uczestniczyło w nich 39 osób. Podczas warsztatów dzieci dowiedziały się o zwyczajach i tradycjach wielkanocnych oraz wykonały ozdoby na świąteczny stół.

Warsztaty plastyczne z okazji Dnia Ojca. W spotkaniu brały udział rodziny z dziećmi, podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Uczestnicy mogli zapoznać się z ofertą biblioteki, jej stroną internetową, a w szczególności Radomską Biblioteką Cyfrową. W części warsztatowej dzieci z pomocą mam przygotowały lampiony.

Warsztaty literackie dla dzieci „Zagadka zaginionej kamei" przeprowadzone przez Dianę Ryściuk z wydawnictwa Nasza Księgarnia dla trzech grup uczestników.

Dzień Bezpiecznego Internetu – zajęcia dla dzieci ze szkoły podtsawowej.

Konkurs wiedzy o książce i bibliotece podczas V Festiwalu Biegowego na osiedlu Południe.

Z okazji Światowego Dnia zwierząt odbyło się spotkanie z weterynarzem Michałem Giżką.

Przez cały rok działał Klub Gier Planszowych, odbyło się 81 spotkań.

W czerwcu 2018 roku rozpoczął działalność Dyskusyjny Klub Książki, którego członkami jest młodzież. Zorganizowano 6 spotkań.

Wycieczki i lekcje biblioteczne

Bibliotekę Główną zwiedziło 36 grup zorganizowanych. Dzieci i młodzież, w liczbie 958 osób, zapoznały się z działalnością i ofertą biblioteki.

W filach odbyły się 152 tematyczne lekcje biblioteczne, pogadanki, prezentacje multimedialne, w których uczestniczyło ponad 3 000 osób.

Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Biblioteka Główna
W marcu 2018 r. trzy pracownice biblioteki wzięły udział w Wielkim Teście Wiedzy o Radomiu, zorganizowanym przez „Resursę Obywatelską".

W maju pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki przygotował zajęcia czytelniczo-logopedyczne zachęcające do czytania i przeprowadził je z dziećmi z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na Firleju.

W czerwcu Urząd Miejski i Delegatura IPN w Radomiu zorganizowały konkurs wiedzy o Czerwcu 1976 r. w Radomiu. W konkursie wzięła udział drużyna reprezentująca bibliotekę zajmując III miejsce.

Na ostatnim przystanku pierwszego spaceru literackiego

W grudniu pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki wziął udział w bożonarodzeniowym spotkaniu dla pensjonariuszy Domu Weterana Walki i Pracy w Radomiu. Jako jeden z kilku zaproszonych gości recytował świąteczne wiersze.

Biblioteka została wyróżniona w konkursie „Miejsce Przyjazne w Radomiu". Jego celem jest promowanie miejsc, instytucji oraz organizacji, które z uwagi na oferowane usługi, stosowane zniżki oraz dostępność architektoniczną wychodzą naprzeciw oczekiwaniom seniorów oraz niepełnosprawnych. Konkurs podzielony jest na dwie podkategorie. Certyfikat „Miejsce Przyjazne Osobom z Niepełnosprawnością" trafił do Biblioteki Głównej, a dwa certyfikaty „Miejsce Przyjazne Seniorom" – do Fili nr 1 i Filii nr 2.

Filia nr 1
W bibliotece funkcjonuje Lokalne Centrum Kompetencji. Czytelnicy i mieszkańcy Radomia mają do dyspozycji 5 stanowisk komputerowych z dostępem do Internetu, urządzenie wielofunkcyjne, drukarkę 3D oraz rzutnik.

Filia współpracuje z Centrum Aktywności Lokalnej, przedszkolami i szkołami i na osiedlu Ustronie, Teatrem „Resursa", animatorką kultury Izabellą Mosańką, Zespołem Pracy Socjalnej nr 7 przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, Bankiem Żywności.

Filia nr 2

Kierownik filii współpracowała ze środowiskiem lokalnym poprzez udział w pracach jury III Regionalnego Konkursu Pięknego Czytania, organizowanego przez Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy i Szkolnego Konkursu Pięknego Czytania w Publicznej Szkole Podstawowej nr 24 im. K. Makuszyńskiego.

Filia współpracowała z: Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej (ul. Struga), świetlicą KWADRAT (os. Nad Potokiem), świetlicą Bajka (os. Gołębiów 2), Towarzystwem Nauczycieli Bibliotekarzy, Radomskim Bankiem Żywności, przedszkolami: Słoneczna Kraina, PP nr 1, PP nr 24, PP nr 17 i PP nr 22, szkołami: Niepubliczną Szkołą Podstawową im. J. Słowackiego (Obozisko), Zespołem Szkolno-Przedszkolnym (Firlej), PSP nr 5, PSP nr 6, PSP nr 7 i PSP nr 24.

Filia nr 9

Kierowniczka filii była członkiem jury konkursu o bibliotece w Domu Kultury „Borki", współpracowała podczas akcji „Ferie 2018" i „Lato 2018" organizowanych przez Dom Kultury „Borki", przygotowując 13 konkursów literackich i 5 konkursów sprawnościowych.

Filia nr 16

Stale współpracuje z Centrum Aktywności Lokalnej, szkołami podstawowymi i przedszkolami działającymi na osiedlu Południe, Bankiem Żywności.

Promocja biblioteki w mediach

Pracownicy Działu Promocji Książki i Biblioteki odpowiedzialni byli za przygotowywanie i przekazywanie informacji do Radomskiego Informatora Kulturalnego, na stronę internetową i na portal społecznościowy Facebook. Czuwali, aby na bieżąco pojawiały się tam aktualne informacje: zaproszenia na wszystkie imprezy, relacje i fotorelacje ze spotkań. Do ich obowiązków należało: przygotowywanie zaproszeń, plakatów i wszelkie kontakty z mediami. Działania te prowadzone były regularnie. Przez cały rok pracownicy biblioteki nagrywali program „Książka na weekend" w ramach współpracy z telewizją lokalną Zebrra. Tv. Program był emitowany w każdy piątek, a zadaniem bibliotekarzy było recenzowanie i polecanie książek ze zbiorów MBP. W 2018 roku nakręcono 45 odcinków programu.

Komputeryzacja

W tej dziedzinie w 2018 roku wykonano następujące prace:

Odnowienie umowy licencyjnej Internetowego Systemu Informacji Prawnej Legalis (licencja roczna).

Dokonanie upgrade'u (ulepszenie, dodanie nowych funkcji) programów: Comarch ERP Optima Kadry/Płace, Comarch ERP Optima Kasa/Bank, Comarch ERP Księga Handlowa, oraz Comarch ERP Środki Trwałe.

Przeprowadzenie serii szkoleń dla bibliotekarzy i uruchomienie cyfrowej wypożyczalni międzybibliotecznej książek i czasopism naukowych ACADEMICA (stanowisko w Czytelni Ogólnej).

Stworzenie i dodanie do OPAC-u kolekcji „Książka z autografem" we współpracy z Działem Informatyki Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy – Bibliotekę Główną Województwa Mazowieckiego.

Dodanie na stronie mbpradom.pl linku do bazy „Bibliografia do 1945 r."

Zwiększenie w systemie Aleph możliwości wypożyczenia do 5 książek przez jednego czytelnika.

Utrzymywanie w sprawności sieci komputerowej (dbałość o system bezpieczeństwa, nadzór nad strukturą fizyczną sieci, monitorowanie funkcjonowania i obciążenia sieci).

Sprawdzenie pod względem wymagań RODO taśm LTO-4, na których znajdują się zarchiwizowane skany starodruków z biblioteki cyfrowej.

W filiach nr 1 i 3 została zwiększona przepustowość łączy internetowych DSL do 10 Mb/s na łącze światłowodowe do 300 Mb/s.

Zakup sprzętu:

- 3 dysków twardych do komputerów w działach merytorycznych i filiach bibliotecznych,
- 3 pendrive'ów o dużej pojemności dla działów biblioteki,
- skanera EPSON Perfection V19 dla Działu Promocji Książki i Biblioteki,
- 3 laptopów dla działów i filii bibliotecznych,
- 16 komputerów stacjonarnych wraz z monitorami dla filii bibliotecznych i Biblioteki Głównej,
- 4 drukarek dla Biblioteki Głównej, i filii bibliotecznych,
- 2 urządzeń wielofunkcyjnych HP LJ Pro 400 m425dn-w dla Działu Instrukcyjno-Metodycznego i sekretariatu.

Sprawy administracyjne i organizacyjne

Przegląd i konserwacja systemu sygnalizacji p.poż. w budynku MBP.

Przegląd i konserwacja sprzętu p. poż. (gaśnice) w filiach MBP; gaśnice i hydranty wewnętrzne i zewnętrzne w budynku głównym biblioteki.

Roczny przegląd techniczny budynku biblioteki.

Okresowe szkolenie BHP pracowników MBP.

Modernizacja pomieszczeń socjalnych na parterze i piętrze w budynku Biblioteki Głównej oraz pokoju biurowego Działu Księgowości (malowanie, wymiana oświetlenia i podłóg, wymiana mebli).

Wykonanie remontu dachu na części niskiej budynku Biblioteki Głównej.

Zaopatrywanie agend i filii bibliotecznych w materiały biurowe oraz środki chemiczne.

Dodatkowe środki finansowe

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Program Operacyjny Kultura Cyfrowa na zadanie „Digitalizacja piśmiennictwa z zasobów parafii Diecezji Radomskiej" – 46 902 zł,

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, na zadanie „Zakup no-

wości wydawniczych dla bibliotek publicznych" – 70 000 zł,

Starostwo Powiatowe w Radomiu, dotacja celowa na realizację zadań powiatowej biblioteki publicznej – 118 770 zł,

Gmina Miasta Radomia, dotacje celowe na realizację następujących zadań:

- Radomska Wiosna Literacka – 8 000 zł,
- Konferencja naukowa i wydawnictwo „Radomian drogi do Niepodległej" – 23 961,55,
- Nagroda Literacka Gombrowicza – 100 000 zł,
- Roboty modernizacyjne budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej przy ul. Piłsudskiego – 45 385,98 zł.

Darowizny:

- Sponsor prywatny Czesław Kruk na działalność statutową biblioteki – 4 000 zł,
- Szkoła Językowa BABEL na działalność statutową biblioteki – 800 zł.

Stan zatrudnienia

		1.01.2018	31.12.2018
1.	osoby	83	80
2.	etaty	81,5	78,25
w tym: pracownicy merytoryczni			
1.	osoby	64	60
2.	etaty	63,5	59,25
administracja i obsługa			
1.	osoby	19	20
2.	etaty	18	19

Anna Skubisz-Szymanowska
Dyrektor MBP w Radomiu

W bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego

Ewa Ukleja

Świętowanie Jubileuszu

W 2018 roku obchodziliśmy 100. rocznicę odzyskania niepodległości. Ten wyjątkowy jubileusz zaakcentowano także w różnorodny sposób w bibliotekach.

W Goździe bibliotekarki przygotowały montaż słowno-muzyczny „Droga do Niepodległości". W uroczystości czynnie uczestniczyli mieszkańcy: dorośli, młodzież, dzieci, seniorzy. Wiersze o tematyce historycznej zaprezentował autor – członek Koła Poezji Nie-Odkrytej Szuflada, uczniowie szkoły podstawowej recytowali wiersze, członkinie Klubu Pogodnego Życia „Gozdowianki" śpiewały pieśni patriotyczne.

W Jedlińsku zorganizowano koncert „Wyśpiewać 100 lat Niepodległości". Pieśni patriotyczne w wykonaniu Macieja Miecznikowskiego wybrzmiały w zabytkowym kościele pw. św. Piotra i Andrzeja. Podczas uroczystości zaakcentowano także dwa inne jubileusze: 70-lecie Gminnej Biblioteki Publicznej w Jedlińsku oraz 40. rocznicę wyboru Karola Wojtyły na papieża. Wójt Gminy wręczył dyrektorowi i pracownikom Biblioteki zestaw nowych książek oraz symbole narodowe przekazane przez kancelarię Senatu RP.

Biblioteka w Kowali przygotowała cykl lekcji bibliotecznych tematycznie związanych z obchodami 100. rocznicy odzyskania niepodległości. W zajęciach edukacyjnych uczestniczyli uczniowie klas zintegrowanych PSP w Kowali oraz przedszkolaki. Także podczas Narodowego Czytania zdecydowano się, oprócz lektury „Przedwiośnia", zaprezentować wiersze o charakterze patriotycznym w interpretacji młodzieży szkolnej z Kowali i Młodocina Mniejszego. GBP była również współorganizatorem Narodowego Święta Niepodległości – głównych gminnych obchodów jubileuszu w listopadzie ubiegłego roku. W programie znalazła się uroczysta msza święta, złożenie kwiatów pod pomnikami miejsc pamięci, wspólne odśpiewanie hymnu, przemówienia władz oraz Międzypokoleniowa Sztafeta Niepodległościowa. Uroczystości uświetnił występ Młodzieżowej Orkiestry Dętej Grandioso z Radomia.

W Pionkach w dniu Narodowego Święta Niepodległości zorganizowano „Festiwal Patriotyczny" w ramach projektu „Spadkobiercy Niepodległości". Biblioteka zorganizowała wieczornicę poetycką o tematyce historyczno-patriotycznej.

W bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego

MGBP w Skaryszewie uczciła Święto Niepodległości podczas ogólnopolskiej akcji „Noc Bibliotek", w której biblioteka wzięła udział po raz pierwszy. Wieczorne spotkanie nawiązywało do 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. W programie znalazły się m.in. recytacje wierszy patriotycznych z udziałem przedstawicieli UMiG, „Kopyta i silniki" – przedstawienie o Marszałku Józefie Piłsudskim, zaprezentowane przez kółko teatralne działające przy PSP im. Kornela Makuszyńskiego w Makowie, rozstrzygnięcie konkursu „Mój Piłsudski". Na zakończenie wspólnie śpiewano pieśni patriotyczne i obejrzano występ dzieci zatytułowany „Z albumu Dziadka – historia Józefa Piłsudskiego". Niepodległość zaakcentowano także w ubiegłorocznej edycji Narodowego Czytania, które w skaryszewskiej bibliotece przebiegało pod hasłem „100 czytających na stulecie odzyskania niepodległości".

Biblioteka w Wierzbicy w ramach obchodów narodowego jubileuszu przystąpiła do ogólnopolskiej akcji „Mirabelka – kiełkująca historia". Młodzi czytelnicy wzięli udział w warsztatach, podczas których budowali drzewko pamięci. Wspólnie zapalono symboliczny znicz, aby uczcić pamięć bohaterów narodowych. Dzieci zapoznały się z historią Wierzbicy, dowiedziały się o miejscach spoczynku uczestników powstań narodowych.

GBP w Wolanowie zorganizowała konkurs recytatorski „Niepodległa – wierszem malowana", adresowany do uczniów szkół podstawowych. W siedzibie biblioteki prezentowana była wystawa tematyczna „Drogi do wolności".

W budynku biblioteki w Zakrzewie odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Ku niepodległości..." pod patronatem honorowym biskupa Piotra Turzyńskiego. Współorganizatorem konferencji była biblioteka. Obradom towarzyszyła wystawa dawnych fotografii z prywatnych zbiorów mieszkańców gminy. Święto Niepodległości zaakcentowano także podczas Gminnego Konkursu Ortograficznego – tematem przewodnim dyktanda było stulecie odzyskania niepodległości przez Polskę.

Sieć bibliotek, lokale, remonty

W 2018 roku w powiecie radomskim działało, podobnie jak rok wcześniej, 38 placówek bibliotecznych:

- Miejska Biblioteka Publiczna w Pionkach,
- 2 biblioteki miejsko-gminne (Iłża, Skaryszew),
- 10 bibliotek gminnych (Gózd, Jastrzębia, Jedlińsk, Jedlnia gm. Pionki, Jedlnia-Letnisko, Kowala, Przytyk, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew),
- 25 filii bibliotecznych.

Zmieniła się lokalizacja kilku filii. Filia biblioteczna w Kłonówku (gmina Gózd), mieszcząca się w budynku szkoły podstawowej, została przeniesiona do większego lokalu będącego własnością gminy w miejscowości Kłonów. Filia w Lesiowie (gmina Jastrzębia) została przeniesiona z prywatnego domu do odremontowanego lokalu obok szkoły podstawowej. Wymieniono też regały i wyposażenie, przeprowadzono selekcję księgozbioru. Filia w Bartodziejach (gmina Jastrzębia) została zamknięta na czas remontu – koniec remontu zaplanowano na wrzesień 2019 roku. Wyremontowano także filię biblioteczną w Odechowie (gmina Skaryszew).

Kadra

Grupa bibliotekarzy powiatu radomskiego należy do najlepiej wykształconych na Mazowszu. Spośród 55 osób pracujących na stanowiskach bibliotekarskich 36 posiada wykształcenie wyższe lub średnie bibliotekarskie. Niestety nadal 12 osób pracuje w niepełnym wymiarze godzin, a 9 pracowników etatowych obsługuje w ramach swego czasu pracy 2, a nawet 3 filie.

Tradycyjnie, jak co roku, z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek organizowanego przez MBP w Radomiu oraz Zarząd Oddziału Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, uhonorowano wyróżniających się bibliotekarzy powiatu. Nagrodę starosty w 2018 roku otrzymały: Barbara Arak – dyrektor GBP w Jedlni-Letnisku oraz Zofia Maj – dyrektor GBP w Zakrzewie. Dyrektor Radomskiej Biblioteki wręczyła listy gratulacyjne oraz upominki książkowe następującym osobom:

Teresie Niewczas, Urszuli Barszcz, Małgorzacie Kosel i Grażynie Rożek z MGBP w Iłży.

Zbiory

W bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego zgromadzono księgozbiór liczący łącznie 442 929 wol. W 2018 roku placówki uzupełniały księgozbiory ze środków własnych i z dotacji ministerialnych.

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Programu Wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa" Priorytet 1 – Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych zatwierdził na rok 2018 dotację w wysokości 26,5 mln zł z przeznaczeniem na zakup książek, multimediów, wydawnictw nutowych, kartograficznych oraz bieżących czasopism kulturalnych i społeczno-kulturalnych.

Biblioteki samorządowe powiatu radomskiego otrzymały ze wspomnianego wyżej Programu BN dotację celową w kwocie 110 500 zł, czyli o 10 000 zł mniej niż w roku 2017. Ze środków ministerialnych zakupiono 5 386 wol.

Ogółem na zakup nowości ze środków organizatora oraz z dotacji BN, w bibliotekach powiatu radomskiego wydatkowano 264 013 zł (mniej o 27 596 zł niż w roku 2017).

Najwyższy wskaźnik zakupu osiągnęła MGBP w Iłży – 14,19 wol. na 100 mieszkańców, najniższy zanotowano w mieście Pionki – 3,54 wol. na 100 mieszkańców.

Ogółem w bibliotekach samorządowych powiatu radomskiego przybyło 13 875 wol. (mniej o 420 wol. niż rok temu), w tym z zakupu 12 390 (mniej o 759 niż w 2017 r.). Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców w powiecie wyniósł tylko 8,15 (w 2017 – 8,69).

W analizowanym okresie ze zbiorów w dziewięciu bibliotekach gminnych usunięto 17 043 wol. (książki zdezaktualizowane, zdekompletowane, zniszczone), cztery biblioteki nie ubytkowały zbiorów.

IBUK Libra

Od ponad trzech lat funkcjonuje Konsorcjum Bibliotek Publicznych Powiatu Radomskiego i Wschodniego Mazowsza, w ramach którego radomska książnica wraz ze wszystkimi bibliotekami powiatu radomskiego współpracuje z Wydawnictwem Naukowym PWN – projekt IBUK Libra.

Użytkownicy bibliotek tworzących konsorcjum mają dostęp do całodobowej „wirtualnej czytelni" (2 102 publikacje elektroniczne), z której mogą korzystać w dowolnym miejscu: w czytelni bibliotecznej, w domu, na uczelni oraz z każdego urządzenia z dostępem do Internetu.

W 2018 roku z publikacji na platformie IBUK Libra skorzystało 2 859 użytkowników (liczba logowań do konta myIBUK), którzy przeczytali 28 364 książki, liczba sesji bibliotecznych: 11 001.

Czytelnicy, udostępnienia

W bibliotekach powiatu zanotowano w 2018 roku niewielki spadek czytelnictwa. W 2018 roku zarejestrowano 16 390 czytelników tzn. o 336 osób mniej w porównaniu z rokiem 2017. Procent czytelnictwa za 2018 rok wyniósł 10,82 (w 2017: 11,04).

Zwiększyła się natomiast liczba wypożyczeń i wyniosła ogółem: 303 275 wol., czyli o 5 860 wol. więcej niż rok temu.

Wskaźnik wypożyczeń na 1 czytelnika wyniósł 18,5, w roku poprzednim 17,8 wol. Bibliotekarze udzielili użytkownikom 33 266 informacji.

Zarejestrowano 43 385 udostępnień prezencyjnych, czyli o 3 100 mniej niż w roku ubiegłym. Użytkownicy czytelni najczęściej korzystają tylko z komputera.

W dalszym ciągu zainteresowaniem czytelników cieszą się spotkania w ramach Dyskusyjnych Klubów Książki, które działają aktywnie w Iłży, Wierzbicy, Skaryszewie i Pionkach. Użytkownicy bibliotek czują potrzebę wspólnych rozmów o literaturze, chętnie uczestniczą w spotkaniach z autorami książek.

Coraz częściej zdarza się, że w przypadku braku w zbiorach bibliotecznych poszukiwanej książki lub gdy potrzebna pozycja jest wypożyczona – czytelnik chętnie korzysta z książek elektronicznych na platformie IBUK Libra.

Nową formą promocji czytelnictwa są projekty zaproponowane w 2018 roku przez iłżecką, pionkowską i wolanowską bibliotekę. W czerwcu „wystartowała" w Iłży „Etażerka", akcja nawiązująca do obchodów Ogólnopolskiego Święta Wolnych Książek, niekonwencjonalna forma popularyzowania czytelnictwa polegająca na udostępnianiu książek potencjalnym czytelnikom poza biblioteką w różnych punktach miasta. Przygotowano także specjalną przeszkloną gablotę opatrzoną napisami informacyjnym. O uzupełnianie oferty czytelniczej dbają bibliotekarki, mieszkańcy miasta również zostawiają książki ze swoich zbiorów. Także w czerwcu GBP w Wolanowie włączyła się do akcji nieodpłatnego przekazywania książek w ręce czytelników przez pozostawianie ich w miejscach ogólnie dostępnych: na przystankach, w parku, w poczekalniach itp. W sierpniu w Pionkach uruchomiono podobny projekt pn. „Plenerowa Biblioteka". Mieszkańcy mogą poza siedzibą książnicy wypożyczać książki, które czekają w specjalnej „budce" z półkami ustawionej w jednej z dzielnic miasta. W przygotowaniu projektu pomagali uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej oraz Miejski Ośrodek Kultury.

Bogata i różnorodna oferta kulturalno-edukacyjna bibliotek (spotkania autorskie, webinaria, wystawy, spotkania z poezją i muzyką, konkursy, gry i zabawy edukacyjne itp.) w dalszym ciągu cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców gmin – użytkowników bibliotek, ale także osób niewypożyczających książek,

a chętnie uczestniczących w imprezach i wydarzeniach firmowanych przez biblioteki.

Komputeryzacja: sprzęt, programy, pomoc informatyków

Placówki samorządowe powiatu radomskiego wyposażone są w 201 komputerów, czytelnicy bibliotek mają do dyspozycji 102 stanowiska komputerowe. Bezpłatne korzystanie z komputera i Internetu zapewniono użytkownikom w 36 spośród 38 placówek powiatu. Dwie filie w gminie Jastrzębia nadal nie posiadają komputerów.

12 bibliotek gminnych wraz z 32 filiami pracuje w programie MAK+ firmowanym przez Instytut Książki, MGBP w Skaryszewie i jej 3 filie korzystają z programu MATEUSZ.

Księgozbiory prawie wszystkich bibliotek gminnych zostały opracowane komputerowo w 100%; katalogi dostępne są on-line. Filie MGBP w Iłży (5) oraz GBP w Jedlni-Letnisku (3) również prezentują kompletne katalogi w Internecie. W pozostałych placówkach filialnych, oprócz 2 filii GBP w Jastrzębi (w Bartodziejach i Mąkosach Starych), prace przy tworzeniu baz komputerowych są zaawansowane. Jastrzębska filia w Lesiowie została wyposażona w komputer w 2018 roku, ale nie rozpoczęto jeszcze prac związanych z tworzeniem katalogu elektronicznego.

Automatyzacja procesów bibliotecznych, korzystanie z nowoczesnego sprzętu komputerowego oraz stale aktualizowanych wersji programów komputerowych to norma we współczesnych bibliotekach. Stała opieka informatyczna i nadzór fachowca to konieczność. Dyrektorzy bibliotek samorządowych powiatu radomskiego zatrudniają informatyków na umowy zlecenia lub korzystają z pomocy informatyków urzędów gmin. Pracownicy działu informatyki MBP także, w miarę możliwości, wspierają swoją wiedzą bibliotekarzy powiatu poprzez telefoniczne konsultacje lub podczas wyjazdów do placówek. Nie są to jednak działania wystarczające. Optymalne byłoby zatrudnienie informatyka w każdej bibliotece gminnej lub jednego informatyka w radomskiej książnicy, który miałby w zakresie czynności stałą opiekę nad bibliotekami powiatu.

8 bibliotek powiatu radomskiego korzysta z elektronicznego systemu wypożyczeń. Są to: GBP w Jedlni-Letnisku (wraz z wszystkimi 3 filiami), MGBP w Iłży (wraz z wszystkimi 5 filiami), GBP w Jedlińsku, GBP w Wolanowie, GBP w Wierzbicy, GBP w Zakrzewie, GBP w Przytyku, MBP w Pionkach. Pozostałe biblioteki (5) planują wdrożyć moduł wypożyczeń w najbliższym czasie.

Trwają przygotowania do kolejnego etapu automatyzacji procesów bibliotecznych, czyli do elektronicznego skontrum; prace związane ze sprawdzeniem i przystosowaniem baz komputerowych do skontrum zakończyła już biblioteka w Iłży, zaawansowane są w Jedlni-Letnisku.

Podobnie jak w latach ubiegłych MBP w Radomiu, dzięki dotacji celowej na działalność ponadlokalną, pokryła koszty rocznej opłaty licencyjnej za użytkowanie programu MAK+ przez wszystkie placówki, które z niego korzystają.

Własne strony internetowe posiadają biblioteki w następujących gminach: Gózd, Iłża, Jastrzębia, Jedlińsk, Przytyk, Skaryszew, Wierzbica, Wolanów, Zakrzew. GBP w Jedlni-Letnisku prowadzi blog internetowy.

RODO

W związku z wejściem w życie 25 maja 2018 roku Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej, biblioteki samorządowe powiatu radomskiego zobowiązane są do spełnienia wymogów dotyczących ochrony danych osobowych, wynikających z ww. Rozporządzenia. Radomska biblioteka, pełniąca funkcję ponadlokalną, na wniosek dyrektorów bibliotek gminnych, zaoferowała pomoc w dostosowaniu dokumentacji i infrastruktury bibliotek do wymogów RODO.

Miejska Biblioteka Publiczna w Radomiu zatrudniła Inspektora Ochrony Danych, który opiekuje się dwunastoma bibliotekami samorządowymi powiatu oraz radomską biblioteką. Funkcję IOD pełni wykwalifikowana osoba znająca arkana pracy w bibliotece oraz przepisy RODO. Dzięki takiemu rozwiązaniu zapewniona została stała opieka merytoryczna nad prawidłowym wdrażaniem nowych przepisów.

Pozyskiwanie środków pozabudżetowych, udział w projektach, programach, sponsoring

- MGBP w Iłży, w ramach Programu MKiDN „Kultura tradycyjna i ludowa", pozyskała grant w kwocie 10 000 zł na opracowanie i wydanie publikacji „Garncarstwo w Iłży w pierwszej połowie XX wieku" Stanisława Pastuszkiewicza.
- GBP w Zakrzewie otrzymała 15 000 zł ze środków Samorządu Województwa Mazowieckiego na organizację i przeprowadzenie koncertu Aloszy Awdiejewa z zespołem i zorganizowanie wystawy fotograficznej w ramach projektu „Jesienne spotkania z kulturą".

Działania regionalne i wydawnicze bibliotek

Biblioteki działają na rzecz społeczności lokalnych, promują region, dążą do zachowania tradycji i zwyczajów, ale są także nowoczesnymi instytucjami kultury, które korzystają z nowoczesnych technologii, programów, oferują czytelnikom nowe formy obcowania z książką: audiobooki i e-booki.

Do mieszkańców powiatu adresowana była bogata oferta kulturalno-oświatowa: różnorodne imprezy czytelnicze, konkursy, koncerty, spotkania z poezją, gry plenerowe, zajęcia edukacyjne dla najmłodszych, kursy kom-

Biblioteki powiatu radomskiego w 2018 r.

Lp.	Miasto/Gmina	Biblioteki i filie	Przybytek księgozbioru: Przybyło ogółem wol.	Przybytek: w tym zakup – Liczba wol.	Przybytek: w tym zakup – Wartość w zł	Wskaźnik zakupu na 100 mieszkańców	Czytelnicy: Ogółem	Czytelnicy: Procent czytelników	Wypożyczenia na zewnątrz: Książki	Wypożyczenia: Czasopisma	Wypożyczenia: Zb. audiow. i elektroniczne	Wypożyczenia: Ogółem	Wypożyczenia: Na 1 czytelnika	Udostępnianie na miejscu: Książki	Udostępnianie: Czasopisma	Udostępnianie: Zb. audiow. i elektroniczne	Udostępnianie: Ogółem
1.	Gózd	4	691	691	16500,00	7,80	612	6,90	13293	0	0	13293	21,7	694	449	0	1143
2.	Iłża*	6	2167	2102	37926,22	14,19	2575	17,24	41851	2139	167	44157	17,1	6181	3139	16	9336
3.	Jastrzębia	4	745	691	16311,98	9,87	658	9,36	11372	0	0	11372	17,3	902	448	0	1350
4.	Jedlińsk	1	1259	1250	34000,00	8,65	1009	7,04	18726	4238	0	22964	22,8	451	602	0	1053
5.	Jedlnia-Let.	4	1743	1216	23974,82	9,60	1980	15,59	35822	912	0	36734	18,6	3214	2997	0	6211
6.	Kowala	4	482	468	11432,24	3,86	1411	11,77	20520	744	0	21264	15,1	5847	1517	0	7364
7.	Pionki gm.	1	816	803	14508,00	8,00	404	4,02	15238	255	0	15493	38,3	739	256	0	995
8.	Pionki m.*	2	670	655	16421,47	3,54	2311	12,74	33565	1225	0	34790	15,1	539	757	0	1296
9.	Przytyk	1	975	921	18500,00	12,60	545	7,43	7212	539	0	7751	14,2	93	45	0	138
10.	Skaryszew	4	1781	1568	31221,85	10,70	1733	11,71	35399	3174	0	38573	22,3	8791	4150	0	12941
11.	Wierzbica	1	701	496	9191,51	5,08	1100	11,22	19818	0	0	19818	18,0	23	0	0	23
12.	Wolanów*	2	561	467	9177,94	5,28	762	8,66	17042	359	0	17401	22,8	657	557	46	1260
13.	Zakrzew	4	1284	1062	24847,25	8,20	1290	10,14	19012	635	18	19665	15,2	131	141	3	275
	Ogółem	38	13875	12390	264013,28	8,15	16390	10,82	288870	14220	185	303275	18,5	28262	15058	65	43385

puterowe dla seniorów, warsztaty literackie, teatralne, lekcje biblioteczne, ferie w bibliotece itp. Biblioteki zapraszały czytelników na spotkania z pisarzami, byli to m.in.: Łukasz Dębski, Edyta Zarębska, Sebastian Piątkowski, Zbigniew Masternak, Małgorzata Strękowska-Zaremba, Zofia Stanecka, Wojciech Krupa, Grażyna Bąkiewicz, Wiesław Drabik, Marta Trojanowska, Jan B. Orczykowski, Elżbieta Bednarczyk, Izabela Krasińska. Od października do grudnia 2018 roku, dzięki dotacji na działalność ponadlokalną, Miejska Biblioteka Publiczna w Radomiu zorganizowała 18 spotkań autorskich z pisarzami dla dorosłych i dla dzieci w siedzibach wszystkich 13 bibliotek gminnych powiatu radomskiego. Zaproszeni autorzy to: Grażyna Jeromin-Gałuszka, Paweł Podlipniak, Anna Litwinek, Przemysław Wechterowicz, Izabela Krasińska, Jakub Skworz, Paweł Beręsewicz, Marianna Oklejak, Melania Kapelusz, Ewa Podsiadły-Natorska i Grzegorz Bartos.

Od 19 lat ukazuje się dwutygodnik samorządowy „Nad Zagożdżonką" wydawany przez Miejską Bibliotekę w Pionkach, obecnie jedynie w wersji elektronicznej. Wszystkie numery tego czasopisma, które ukazały się do roku 2011 (w wersji drukowanej) zostały zdigitalizowane i są prezentowane w Radomskiej Bibliotece Cyfrowej.

W 2018 roku ukazały się następujące książki, których wydawcami były biblioteki:

- Pastuszkiewicz Stanisław: „Garncarstwo w Iłży w drugiej połowie XX wieku" – wydawnictwo MGBP w Iłży,
- Krupa Wojciech: „Zgadywanka – Jedlińszczanka" – wydawnictwo GBP w Jedlińsku,
- Krupa Wojciech: „Pieśń o Powale z Taczowa" – wydawnictwo GBP w Zakrzewie.

Szczegółowe kalendarium imprez organizowanych przez biblioteki samorządowe powiatu można znaleźć w każdym numerze „Bibliotekarza Radomskiego" w dziale „Kronika".

Podsumowanie

Rok 2018 był wyjątkowy, cieszyliśmy się ze 100 lat Niepodległości – biblioteki zaoferowały swoim użytkownikom i sympatykom różne formy świętowania, wspólnego przeżywania Jubileuszu. Takie działania dodały obchodom blasku i podniosłości. Myślę jednak, że codzienna działalność bibliotek, oferta kulturalna, edukacyjna, rekreacyjna to równie cenny sposób świętowania.

Ewa Ukleja
Kierownik
Działu Instrukcyjno-Metodycznego
i Sieci Miejskiej MBP

Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa

Mariola Turek

Miejska Biblioteka Publiczna w Radomiu od kilku lat aplikuje do programów ogłaszanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego dotyczących rozwoju czytelnictwa.

Ostatni Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa na lata 2016-2020 jest programem wieloletnim. Został uchwalony przez Radę Ministrów w 2015 r.

Składa się z trzech priorytetów, które realizuje Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego za pośrednictwem Biblioteki Narodowej, Instytutu Książki oraz Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Priorytet 1. Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych. Operatorem priorytetu jest Biblioteka Narodowa.

Priorytet 2. Infrastruktura bibliotek 2016–2020. Operatorem priorytetu jest Instytut Książki w Krakowie.

Priorytet 3. Rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych. Operatorem priorytetu jest minister właściwy ds. oświaty i wychowania.

Uwagę skupię oczywiście na priorytecie 1, który dotyczy zakupu nowości wydawniczych dla bibliotek publicznych. Cel, który przyświeca temu priorytetowi, to zwiększenie atrakcyjności oferty bibliotek publicznych poprzez zwiększenie zakupu nowości wydawniczych do zbiorów, wzrost dostępności książek, czasopism, multimediów, wydawnictw nutowych i kartograficznych w zbiorach bibliotek publicznych.

Wysokość dotacji dla poszczególnych bibliotek nie jest co roku taka sama. Uzależniona jest od deklaracji beneficjentów (bibliotek) dotyczącej wkładu własnego. Wkład własny beneficjentów z kolei jest różnicowany w zależności od dotacji organizatorów bibliotek.

Dla Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu dotacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w poszczególnych latach kształtowała się następująco:

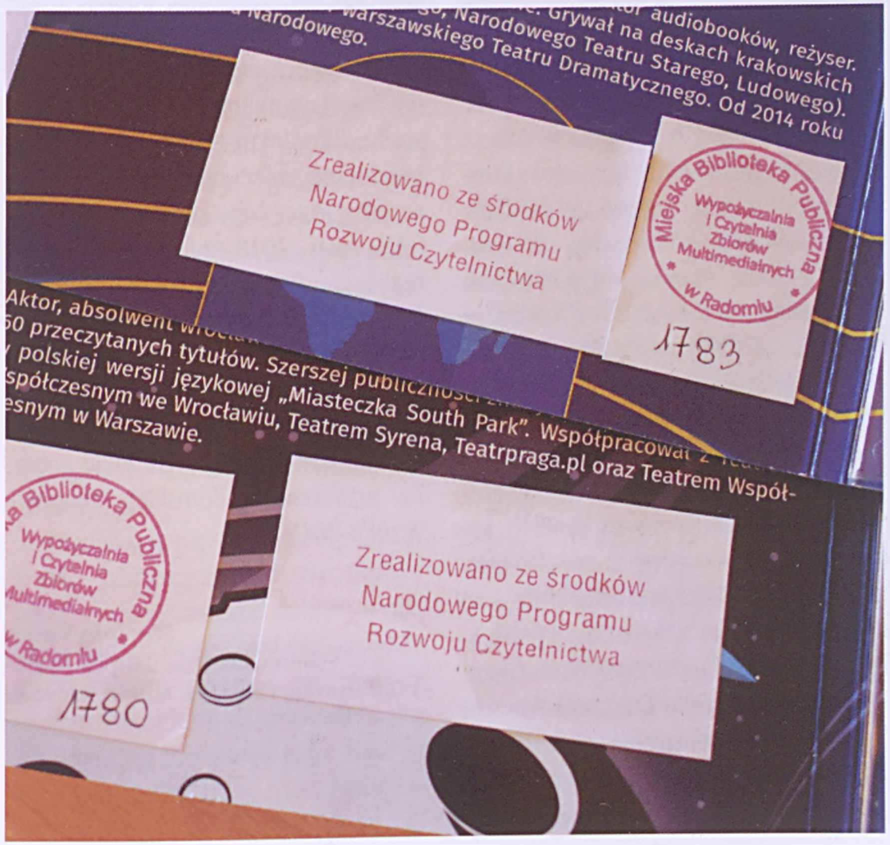
- 2016 rok 119 000 zł (wkład własny 80 000 zł),
- 2017 rok 75 000 zł (wkład własny 50 000 zł),
- 2018 rok 70 000 zł (wkład własny 70 000 zł).

Dzięki dotacji zbiory biblioteki powiększyły się:

- w 2016 roku o 5 554 jednostki inwentarzowe (w tym 506 książek drukowanych i 48 książek mówionych),
- w 2017 roku o 3 372 jednostki inwentarzowe (w tym 3 331 książek drukowanych i 41 książek mówionych),
- w 2018 roku o 3 308 jednostek inwentarzowych (w tym 3 260 książek drukowanych i 48 książek mówionych).

Najwięcej kupiliśmy literatury pięknej dla dorosłych (w granicach 48-55%), drugie miejsce zajmuje literatura piękna dla dzieci i młodzieży (25-27%), na trzecim plasuje się literatura popularnonaukowa (20-27%).

Realizując zakup ze środków finansowych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego należy przestrzegać ściśle ustalonych zasad. W ramach dotacji biblioteki mogą kupować książki, które ukazały się drukiem, książki mówione, pisane alfabetem Braille'a, książki elektroniczne, multimedia, wydawnictwa nutowe i kartograficzne, które są dostępne na rynku księgarskim, niezależnie czy jest to pierwsze wydanie, czy wznowienie. Mogą nabywać również bieżące czasopisma kulturalne i społeczno-kulturalne o charakterze ogólnopolskim o częstotliwości ukazywania się od miesięcznika do rocznika. Środki pozyskane z dotacji nie mogą być przeznaczone na za-

kup podręczników szkolnych, bryków, skrótów i streszczeń lektur szkolnych, programów i gier komputerowych, filmów i nagrań muzycznych, dokumentów ikonograficznych, kolekcji historycznych pozyskiwanych od osób prywatnych lub instytucji, książek i innych dokumentów dostępnych na rynku antykwarycznym, licencji na dostęp do baz danych, gazet, czasopism regionalnych, czasopism elektronicznych, czasopism ukazujących się częściej niż raz w miesiącu, a także na opłacenie prenumeraty.

Informacje o wysokości dotacji oraz jej realizacji umieszczane są na stronie internetowej biblioteki. Wykonywane są zdjęcia zakupionych książek i prezentowane użytkownikom na Facebooku. W ramach promocji organizowane są również spotkania z autorami książek, które zostały nabyte ze środków pozyskanych z dotacji. Np. w roku 2016 z Anną Patryką-Judge, Piotrem Walczakiem, w roku 2017 z Adrianem Szarym, Arkadym Pawłem Fiedlerem, Izabelą Krasińską, a w roku 2018 z Przemysławem Wechterowiczem, Anną Jaklewicz, Anną Litwinek.

Pracownicy biblioteki promują literaturę i zachęcają do czytania w telewizji Zebra w programie „Książka na weekend". W 2016 roku polecano książkę Elżbiety Cherezińskiej „Harda" czy Marcina Przybyłka „Orzeł biały", w 2017 roku Dariusza Rosiaka „Biało-czerwony: tajemnica Sat-Oka", Jachiny Guzel „Zulejka otwiera oczy", Kęstutisa Kasparaviciusa „Zaginiony obraz" oraz Anny Litwinek „Robak Lolek", a w roku 2018 Marii Gorzechowskiej „O szczurku Krokodylku: dla szczurów i nie-szczurów od 7 do 77: wybór wierszy dla dzieci", Eweliny Matuszkiewicz „Noc komety", Robyna Hardinga „Złe towarzystwo", Piotra Stelmacha „Lżejszy od fotografii. O Grzegorzu Ciechowskim".

Każdy egzemplarz nabyty w ramach dotacji, zaopatrzony jest w informację następującej treści „Zrealizowano ze środków Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa."

Mimo różnych warunków, jakie musimy spełnić, realizując dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, co roku z niecierpliwością czekamy najpierw na informację o wysokości środków finansowych, jakie zostały przyznane naszej bibliotece, a później na pieniądze, żeby kupować nowości.

W roku 2018 zakończyliśmy już realizację Priorytetu I Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, ponieważ termin wykonania zadania minął 30 listopada. Już dzisiaj czekamy na informacje o warunkach i wysokości środków finansowych, jakie zostaną przyznane radomskiej bibliotece w roku 2019.

Mariola Turek
Kierownik Działu Gromadzenia
i Opracowania Zbiorów MBP w Radomiu

Profesjonalna obsługa czytelnika z uwzględnieniem trudnych sytuacji

Ewa Linek, Kinga Olbromska-Miłosz, Dorota Prawda

Na warsztaty „Profesjonalna obsługa czytelnika z uwzględnieniem trudnych sytuacji" zaprosiło nas Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich i Biblioteka Publiczna w warszawskiej dzielnicy Praga-Południe. W szkoleniu uczestniczyły cztery bibliotekarki z radomskiej biblioteki, które mają bezpośredni kontakt z czytelnikiem. Prowadził je Adam Zajchowski – doświadczony trener specjalizujący się w szkoleniach z zakresu obsługi klienta.

Profesjonalna obsługa czytelnika dla każdego bibliotekarza powinna być priorytetem. Podczas szkolenia omówiliśmy sposoby komunikacji z czytelnikiem, asertywne zachowania, przypadek „trudnego czytelnika" oraz sposoby radzenia sobie ze stresem.

Komunikacja opiera się na wzajemnym zrozumieniu, żeby zaistniała, musi być odbiorca i nadawca. Rozróżniamy trzy sposoby komunikowania się, które dzielimy na:

Komunikację niewerbalną, czyli gesty, mimika, postawa, wygląd, strój (jednym słowem mamy zawsze dobrze wyglądać) i bardzo ważny kontakt wzrokowy, dzięki któremu czytelnik nie czuje się lekceważony. Gesty skodyfikowane często pomagają zrozumieć treść tego, co chcemy wyrazić. Ludzie, którzy gestykulują z umiarem, są postrzegani jako bardziej wiarygodni i autentyczni. Musimy jednak pamiętać, aby nasze gesty, mimika i słowa były spójne i jednoznaczne. Na przykład jeśli mówimy: „cieszę się, że pana widzę" i wykrzywiamy twarz w grymasie, to nie jesteśmy wiarygodni. Często przypisuje się bibliotekarzom złe intencje, a wystarczy mały uśmiech, aby zminimalizować to negatywne odczucie. Dla 68 % odbiorców ten sposób komunikacji jest najważniejszy.

Komunikację paralingwistyczną – czyli pracę głosem, jego natężeniem i intonacją np. władcza lub przyjacielska, dykcja, tempo, słowotok lub stosowanie pauzy. Ten sposób komunikacji jest ważny dla 25 % odbiorców.

Komunikację werbalną, czyli słowa, do których zaliczamy m.in. zwroty grzecznościowe. Nie powinnyśmy używać wulgaryzmów, słów źle kojarzących się, jak np. wina, kara, grzech. Starajmy się zastępować np. słowo kara słowami: opłata, należność. Sformułowania, które powinny zniknąć ze słownictwa bibliotekarzy to: tłumaczę przecież, musi Pan, niech się Pani uspokoi, powtarzam Panu, czego Pani nie rozumie. Zamiast powiedzieć „potem będziemy się martwić" lepiej użyć słów „potem będziemy się cieszyć,

że książka się znalazła". Zwracajmy uwagę na zbędne zdrobnienia: książeczka, pieniążki, gazetki, jak również nie używajmy języka branżowego, np. skontrum, ubytek. Komunikacja werbalna jest ważna dla 7% odbiorców.

Trener omawiał też genezę trudnego czytelnika (lub innymi słowami – czytelnika asertywnego) oraz mówił, jak radzić sobie z tym problemem, aby ułatwić pracę i zmniejszyć stres pracownika. Zdecydowanie wymaga to pewnych umiejętności, m.in.: kontroli swoich emocji, sztuki uśmiechania się, aktywnego słuchania, asertywnej postawy i ochrony własnej osoby. Zastosujmy sztukę uników (nie każda zaczepka wymaga odpowiedzi). Unikajmy niepotrzebnych dyskusji. Istnieje też technika wygaszania konfliktu składająca się z trzech elementów:

Przygarnięcie (rozumiem Pana...).

Intencja (chcę Panu pomóc...).

Wsparcie (proszę mi powiedzieć jak mam Panu pomóc...).

Technika ta ma za zadanie pokazać czytelnikowi, że bibliotekarz chce mu pomóc. Warunkiem skutecznego stosowania tej techniki jest opanowanie, kontakt wzrokowy i nieprzerywanie czytelnikowi. Często trzeba powtórzyć kilkukrotnie deklarację pomocy. Czytelnik potrzebuje 2-3 minuty, żeby się trochę uspokoić. Wówczas bibliotekarz ma skierowaną uwagę na poszukiwanie rozwiązań w tej konkretnej sytuacji.

Biblioteki przyciągają osoby, które są niedostosowane społecznie bądź niezrównoważone emocjonalnie. Stanowią one według obliczeń 3-4 % czytelników. Na takie osoby nie mamy wpływu i nie należy wdawać się z nimi w dyskusje.

Najważniejsze trzy zasady obsługi czytelnika, jakie powinniśmy stosować, to:

- Czytelnik potrzebuje być wysłuchany.
- Czytelnik potrzebuje być zrozumiany.
- Czytelnik chce uzyskać pomoc.

Trener dużą uwagę zwracał na problem asertywności bibliotekarzy. W dużym skrócie asertywność to złoty środek pomiędzy agresją a uległością. Schemat komunikatu asertywnego przedstawia się następująco: Ja (odczucia) kiedy Ty (fakty) np. „Czuję się niekomfortowo przed czytelnikiem, kiedy krytykujesz publicznie moje zachowanie".

Mimo wielu technik i szkoleń bibliotekarzowi często towarzyszy duży stres. Dobrze byłoby, aby nauczył się z nim radzić i go niwelować np. poprzez aktywność fizyczną, stosowanie sztuki uników, znalezienie własnego hobby czy stworzenie własnej wyspy relaksu.

W części praktycznej szkolenia, uczestnicy mieli za zadanie odegrać scenki symulujące trudne zachowania w kontaktach z czytelnikiem. Działo się... Na kreatywność i pomysłowość bibliotekarzy zawsze można liczyć.

Ewa Linek
Kierownik Czytelni Ogólnej i Czasopism MBP w Radomiu
Kinga Olbromska-Miłosz
Kierownik filii nr 16 MBP w Radomiu
Dorota Prawda
Kierownik filii nr 1 MBP w Radomiu

Działamy (nie)prowincjonalnie

Andrzejkowe wróżby w iłżeckiej bibliotece

Małgorzata Kosel

Iłżecki Dyskusyjny Klub Książki skupia osoby, które są miłośnikami książek, chcą porozmawiać o swoich lekturach z innymi czytelnikami, spędzić czas w przyjaznym wnętrzu biblioteki i uzyskać informacje o nowościach wydawniczych.

W Miejsko-Gminnej Bibliotece Publicznej w Iłży w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki organizowane są spotkania zarówno dla dorosłych, jak i dla dzieci. Wspomniane grupy wiekowe spotykają się w swoim gronie, wśród osób w podobnym wieku. Wiadomo, że inne książki interesują i inspirują dorosłych, a inne dzieci.

Zdarzają się jednak tematy i okazje integrujące wszystkich członków DKK niezależnie od wieku. W wigilię imienin Andrzeja na bibliotecznym „Wieczorze tradycji i wróżb andrzejkowych" spotkali się przedstawiciele kilku pokoleń czytelników. Dzieci miały okazję poznać dawne obyczaje i tradycje, dorośli chętnie dzielili się swoją wiedzą, wspominali czasy młodości, porównywali, jak żyło się dawniej, a jak młodzież i dzieci spędzają czas obecnie.

Wspólnie czytano fragmenty wybranych książek: „Cztery pory roku" Zenona Gierały, „Andrzejki: wróżby" Wojciecha Śliwerskiego, „Wieczór wróżb" Patrycji Zarawskiej.

Kolejnym punktem programu, najatrakcyjniejszym i oczekiwanym przez wszystkich, były wróżby. Każdy klubowicz chciał skorzystać ze wszystkich zaplanowanych rodzajów wróżenia. Oprócz tradycyjnego przekłuwania serca, które zdradziło imię ukochanej/ukochanego, można było również poznać cechy swojego charakteru (magiczne cyferki na kostce) oraz dowiedzieć się, kto kim zostanie w przyszłości. Wróżono ze szpilek, z kostki do gry, z kubeczków z losami, z mocy kolorów oraz ze słodkich pierniczków z wróżbą.

Międzypokoleniowa zabawa miała charakter edukacyjny i integracyjny. Wszyscy obecni poddali się urokowi wróżb andrzejkowych i wspólnie delektowali słodkościami przygotowanymi przez iłżeckie bibliotekarki.

Autorka
Pracownik Oddziału dla Dzieci MGBP w Iłży

Przywoływanie tradycji andrzejkowych – bony dla seniorów

Urszula Barszcz

Wróżby andrzejkowe, humorystyczny skecz oraz tańce połączone z konkursami towarzyszyły seniorom w dniu 1 grudnia 2018 roku w Jasieńcu Iłżeckim. Impreza została sfinansowana ze środków budżetu województwa mazowieckiego w ramach projektu „Bony dla seniorów". Nosiła nazwę „Przywoływanie tradycji andrzejkowych", a jej organizatorem była biblioteka, Stowarzyszenie KGW „Jasieniec" oraz Środowiskowy Dom Kultury. Pracownicy Domu Kultury przygotowali wystrój sali oraz oprawę muzyczną, natomiast bibliotekarka scenariusz imprezy i jako Mistrzyni Wróżb przeprowadziła wróżby andrzejkowe. Było lanie wosku i odczytywanie przyszłości z jego kształtu, wróżba z kubkami zawierającymi wodę, ocet i mleko oraz z talerzykami, pod którymi znajdowały się piórko, muszla, kamień, pieprz, cukierek. Następnie cukierki z niespodzianką, mowa kwiatów i liczb, rzut monetą do miski z wodą oraz ruletka z butelką. Wróżby zakończył humorystyczny skecz „Spowiedź" w wykonaniu bibliotekarki Urszuli Barszcz oraz sołtysa wsi Jasieniec Iłżecki Jana Koryckiego.

Następnie odbyła się tradycyjna zabawa taneczna przeplatana konkursami. Warto nadmienić, że wspomniany grant był przeznaczony dla osób w wieku 55+ i miał na celu przypomnienie tradycji oraz integrację seniorów naszej miejscowości.

Autorka
Pracownik MGBP w Iłży
filii w Jasieńcu Iłżeckim

Jubileusz 70-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej w Jedlińsku

Bożena Starzyńska

70 lat temu na mocy dekretu o bibliotekach rozpoczęła działalność GBP w Jedlińsku.

Tysiące czytelników, którzy przewinęli się przez biblioteczne wnętrza, niezliczone ilości przeczytanych książek, niepoliczone ilości rozmów z okazji zorganizowanych imprez, spotkań, wystaw, to zapisane karty wydarzeń minionych 70 lat życia Biblioteki.

Jubileusz to czas podsumowań pracy w bibliotece, wspomnień, podziękowań, ale także planów na przyszłość, radości z dokonań obecnych i emerytowanych pracowników, mających swój wkład w rozwój i sukcesy placówki.

W ramach obchodów święta jedlińskiej książnicy odbyły się dwie imprezy.

17 października 2018 roku, w czasie gminnych uroczystości „Wyśpiewać 100 lat Niepodległej" upamiętniających przede wszystkim jubileusz odzyskania niepodległości przez Polskę, podkreślono również 40. rocznicę wyboru kardynała Karola Wojtyły na papieża oraz jubileusz 70-lecia Gminnej Biblioteki Publicznej w Jedlińsku.

W zabytkowych wnętrzach kościoła pw. Piotra i Andrzeja w Jedlińsku licznie zebrani mieszkańcy wysłuchali pieśni patriotycznych w wykonaniu Macieja Miecznikowskiego. Po koncercie wójt Kamil Dziewierz, w imieniu premiera RP, przekazał otrzymane od szefa kancelarii Senatu pamiątkowe flagi narodowe oraz grawery Orła Białego księdzu prałatowi Henrykowi

Życzenia od Anny Skubisz-Szymanowskiej

Ćwiekowi, księdzu kanonikowi Grzegorzowi Wójcikowi oraz dyrektor biblioteki Bożenie Starzyńskiej.

Obchody jubileuszu biblioteki uświetniło również spotkanie autorskie.

We wtorkowe popołudnie 4 grudnia 2018 roku w gmachu biblioteki gościł Grzegorz Bartos, radomski pisarz i dramaturg. Rozmawiał z nim Dariusz Wróbel – pracownik Działu Promocji Książki i Biblioteki MBP w Radomiu.

Obecni na spotkaniu przewodniczący Rady Gminy Łukasz Kurek oraz Sekretarz Gminy Andrzej Pawluczyk wręczyli nagrody książkowe wyróżniającym się czytelnikom. Anna Skubisz-Szymanowska – dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej w Radomiu przekazała list gratulacyjny z życzeniami oraz pamiątkowy album „Radom 1918-2018" dla biblioteki w Jelińsku.

Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem czytelników. Mimo niesprzyjającej pogody na spotkanie przybyło liczne grono mieszkańców Jedlińska. Miłe i ciepłe wnętrza biblioteki, zainteresowanie słuchaczy i ciekawa rozmowa z autorem sprawiły, że była to bardzo udana impreza kulturalna.

Grzegorz Bartos opowiedział zebranym o swoich korzeniach, zainteresowaniach, twórczości i planach wydawniczych. Zdradził czytelnikom, skąd czerpie pomysły i inspiracje do swoich utworów. Jak się okazuje, są to prawdziwe ludzkie historie, zarówno te zabawne, jak i tragiczne.

Po spotkaniu czytelnicy ustawili się w długiej kolejce po autografy.

Na zakończenie uroczystości wszyscy obecni zostali zaproszeni na okolicznościowy tort.

Jubileusz już za nami. Pozostają piękne wspomnienia oraz wiele ciepłych słów, które płynęły od czytelników i sympatyków biblioteki.

Dziękujemy! Nie sposób wymienić tu wszystkich, którym chcielibyśmy podziękować za wspólne lata, przepracowany czas i zaangażowanie.

Bożena Starzyńska
Dyrektor GBP w Jedlińsku

U sąsiadów

Twórcze warsztaty i umacnianie więzi międzypokoleniowych

Barbara Arendarska, Magdalena Orłowska

W kwietniu 2010 roku w siedzibie filii nr 1 Biblioteki Publicznej Gminy Kozienice przy ul. M. Kopernika 8/14 powstał Klub Miłośników Robótek Ręcznych. Głównym celem powołania klubu było to, aby osoby, które potrafią wykonywać rożnego rodzaju ozdoby, mogły uczyć tej sztuki innych i przekazywać swoje umiejętności następnym pokoleniom. Do klubu należą pasjonatki szydełkowania, robótek na drutach i haftowania. Po kilku spotkaniach klub zyskał nazwę „Niteczka", a przewodnictwo objęła jedna z czołowych kozienickich koronkarek – Władysława Barbara Drachal. W zależności od natężenia prac bywa, że spotkania klubu odbywają się nawet kilka razy w miesiącu.

Panie z klubu wielokrotnie miały okazję z sukcesami prezentować swoje prace na wystawach. Nie osiadły jednak na przysłowiowych laurach i ciągle poszerzają swoją wiedzę o nowe metody wykonywania ozdób, uczestnicząc w różnych warsztatach.

Wszyscy mali uczestnicy chętnie i sprawnie wykonują swoje prace, a panie z Klubu bardzo cierpliwie im pomagają. Uczestnicy szybko nawiązują serdeczne relacje, gdyż najczęściej znają się ze spotkań w bibliotece. Dzięki warsztatom dzieciaki mogą się wiele nauczyć, co przekłada się na większy szacunek do osób starszych, mogą ciekawie i twórczo spędzić czas. Natomiast seniorki doświadczają poprzez kontakty z młodymi użytkownikami biblioteki wiele radości, obdarzają dzieci ciepłem, na ich twarzach podczas spotkań gości uśmiech i czują, że mogą być potrzebne młodszemu pokoleniu.

Swoją wiedzą i umiejętnościami bardzo chętnie dzielą się z innymi. Od 2015 roku organizujemy w bibliotece cykliczne zajęcia pod nazwą „Niteczka dzieciom", prowadzone przez klubowiczki i przeznaczone dla dzieci i młodzieży. Warsztaty dają możliwość poznawania technik artystycznych w zakresie rękodzieła oraz wzmacniają więzi międzypokoleniowe poprzez przekazywanie tradycji i kultury. Dzięki takim inicjatywom udało się przełamać stereotypy i bariery między juniorami i seniorami.

Warsztaty „Niteczka dzieciom" odbywają się raz na kwartał i obejmują różne dziedziny rękodzieła. Poza szydełkowaniem, hafciarstwem, wykonywaniem regionalnych palm wielkanocnych dzieci brały udział w zajęciach z papieroplastyki: quillingu, kwiatów z bibuły, iris folding oraz ozdób świątecznych z kolorowych pasków papieru.

Projekt „Niteczka dzieciom" łamie stereotyp „przynudzającego staruszka" i „niewychowanego młodego", buduje fantastyczne relacje między ludźmi i wzbudza pozytywne emocje wśród uczestników.

Barbara Arendarska
i Magdalena Orłowska
Pracownice Filii nr 1
Biblioteki Publicznej Gminy Kozienice

Bibliotekarz poleca

Wypożyczalnia Główna

Bogumiła Grabowska

PORADA Jakub . **Porada na Europę 2. Tanie podróżowanie** .- Warszawa : Wydawnictwo Burda NG Polska , 2018 , 382 s.; cena 44,90

Jakub Porada, dziennikarz, muzyk, autor powieści obyczajowych i przewodników turystycznych. W 2016 roku ukazała się jego książka „Porada na Europę. Tanie podróżowanie", a w 2018 roku „Porada na Europę 2. Tanie podróżowanie". Jest to opis dziesięciu krótkich, trwających nie dłużej niż kilka dni, wypadów po Europie, które można planować, mając nieduży budżet, i zdobyć bezcenne doświadczenia. Autor zaczął opowieść od niezbędnika podróżnika, w którym nadmienia, co można i warto zwiedzić w tak krótkim czasie. Nie tylko popularne metropolie, ale również miejsca mniej znane i bardzo atrakcyjne. Wspomina o finansach, bezpieczeństwie i niezbędnym bagażu. Dalej zabiera nas różnymi środkami transportu w podróż do Rejkiawiku w Islandii. Następny wypad to ośrodek narciarski w Czechach – Spindlerowy Młyn, później Edynburg, Gorlitz – niemieckie miasto zniszczone wskutek nalotów alianckich. Inne krótkie wycieczki proponowane przez Poradę to: Bukareszt – metropolia łącząca klasykę z nowoczesnością, Santander – hiszpański kurort oraz Praga i Wiedeń. Każdy opis podróży zaczyna parametrami: Po co? Za ile? Długość pobytu? Kończy podsumowaniem o danym miejscu: Co można zwiedzić? Czym dojechać? Gdzie i co zjeść? Nie jest to przewodnik dla zawodowców, ale bardzo przydatna, zawierająca ciekawe inspiracje na krótkie wyjazdy, książka dla nowicjuszy w podróżowaniu.

Bogumiła Grabowska
Pracownik Wypożyczalni Głównej MBP w Radomiu

Wypożyczalnia dla Dzieci

Magdalena Kiełbasa

ZOMMER Yuval. **Wielka księga ssaków**.- Warszawa: Wydawnictwo Wilga, 2018.- 64 s.; cena 49,99

Wielka księga ssaków to 63 strony, zawarte w dużym formacie, poświęcone zwierzętom. Już sam tytuł podpowiada co znajdziemy w środku. Mamy w niej bogaty zbiór gatunków ssaków. Książka jest przejrzysta dla młodego czytelnika, zawiera spis treści, dzięki któremu dziecko bez problemu znajdzie stronę, na której będą interesujące go tematy. Podobną rolę pełni umieszczony na końcu indeks nazw gatunków opisanych w książce. Piękne ilustracje synchronizują z opisami i pomagają dziecku zrozumieć tekst. Już na początku buduje się więź z czytelnikiem przez postawienie mu zadania, co sprzyja również skupieniu uwagi dziecka przy przeglądaniu książki. W części właściwej autor definiuje znaczenie słowa „ssaki", prezentuje w sposób przystępny i zrozumiały ich klasyfikację biologiczną. Następujące po sobie rozdziały opisują elementy budowy ssaków, służące do polowania i obrony, podejmuje zagadnienia znakowania terenu przez zwierzęta i odgłosów przez nie wydawanych. Dużą część książki zajmuje charakterystyka poszczególnych gatunków, mówiąca czytelnikowi o budowie ich ciała, zwyczajach, pożywieniu. Autor zamieszcza w książce pokaźną ilość ciekawostek dotyczących zwierząt np. że pawiany mają DNA zbliżone do ludzkiego, że leniwce przetrawiają pożywienie przez miesiąc, że istnieją nietoperze-wampiry pijące krew innych ssaków. Z książki możemy dowiedzieć się, dlaczego uszy diabła tasmańskiego robią się czerwone, czemu służy ścinanie całych drzew przez bobry, jak szybko biegają gepardy, dlaczego hipopotamy ziewają? Jeśli chcecie dowiedzieć się, jak wyglądają poszczególne tropy zwierząt, jakie ssaki żyły w czasach prehistorycznych, jakim zwierzętom grozi wyginięcie, koniecznie musicie sięgnąć po tę publikację. Miłej lektury!

Magdalena Kiełbasa
Pracownik Wypożyczalni Głównej i Wypożyczalni dla Dzieci

Gminna Biblioteka Publiczna w Przytyku

Mirosław Krzyszewski

Dzieje Przytyka i okolicznych miejscowości do 1918 roku

W 2018 roku ukazała się książka wydana przez Urząd Gminy w Przytyku pod tym właśnie tytułem. Autorami są znani i cenieni w naszym regionie historycy regionaliści: Dariusz Kupisz – profesor UMCS w Lublinie oraz dr Sebastian Piątkowski z Instytutu Pamięci Narodowej w Radomiu. Publikacja spotkała się z dużym zainteresowaniem mieszkańców Przytyka, ukazuje bowiem, jak na

przestrzeni dziejów zmieniała się gmina i jak przedstawiał się jej rozwój.

Autorzy książki rozpoczynają omówienie od genezy osadnictwa w rejonie Przytyka, a następnie przedstawiają okoliczności powstania ośrodka miejskiego. Zostały zbadane wszystkie dostępne dokumenty, aby ustalić datę powstania siedziby gminy. Analizie zostały poddane również początki miejscowej sieci parafialnej oraz informacje o właścicielach dóbr nad Radomką.

Obszerną część tego opracowania zajmują dzieje okresu wczesnonowożytnego. Zbadane zostały w nim przemiany własnościowe, które doprowadziły do przejęcia Przytyka z rąk Podlodowskich przez spowinowaconych z nimi Kochanowskich. Czytelnik znajdzie również wiele informacji o szlacheckich właścicielach innych okolicznych majątków. Odrębny podrozdział poświęcony został przemianom demograficznym i rozwojowi przestrzennemu zarówno miasta, jak i leżących wokół niego wiosek. Mamy tutaj także charakterystykę sytuacji gospodarczej, w tym powinności mieszkańców na rzecz dziedziców.

Osobne miejsce autorzy poświęcili ważnej roli parafii w życiu ówczesnego społeczeństwa. Przedstawione zostały świątynie w Przytyku, Wrzeszczowie i we Wrzosie, ich uposażenie, duchowieństwo, bractwa religijne, szkoły parafialne oraz przytułki dla ubogich. Ponadto zebrano z różnych źródeł informacje o działających krótko nad Radomką zborach protestanckich i początkach kahału przytyckiego. Na zakończenie części dotyczącej okresu I Rzeczpospolitej autorzy „Dziejów Przytyka..." przedstawili panoramę wydarzeń politycznych, a przede wszystkim działań militarnych rozgrywających się w okolicach Przytyka w wiekach XVII i XVIII.

Dzieje Przytyka i okolicznych wiosek w okresie zaborów ujęte są w dwa rozdziały z cezurą lat 1864-1869. Pierwsza data związana jest z uwłaszczeniem chłopów, druga z dekretem carskim, na mocy którego Przytyk, jak wiele podobnych mu miasteczek zaboru rosyjskiego, utracił status miasta. W książce omówione są przemiany ludnościowe i własnościowe czasu zaborów, przynależność administracyjna regionu oraz życie gospodarcze. Ukazana została działalność władz Przytyka. Wiele miejsca zajmuje funkcjonowanie oświaty, opieki społecznej oraz życia religijnego. Całość zamyka opis wydarzeń politycznych wpływających na losy Przytyka i okolicznych wiosek z okresem I wojny światowej włącznie. Uzupełnieniem są wykazy dawnych mieszkańców gminy Przytyk.

Osobną część książki stanowi studium archeologiczne dokonane przez Zbigniewa Lechowicza. Prezentuje ono spojrzenie na dzieje Przytyka i osadnictwa nad rzeką Radomką z perspektywy odkryć i rekonstrukcji archeologicznych.

Opracowanie to jest bardzo ważnym wkładem do poznania dziejów gminy Przytyk, które znalazło życzliwe przyjęcie nie tylko u mieszkańców tej gminy, ale także pasjonatów zainteresowanych historią regionu radomskiego. Mamy nadzieję, że powstanie druga część dokumentująca historię naszej gminy w ostatnim. st.leciu.

Mirosław Krzyszewski
Dyrektor GBP w Przytyku

Czytelnia Regionalna

Dorota Ważyńska

BUCZKOWSKI Waldemar. **IRA. Bo jest paru ludzi.**- Warszawa : Wydawnictwo Agora, 2018.- 303, [9] s. : il. ; cena 28,79
Biografia radomskiego zespołu IRA, legendy polskiej sceny rockowej. Kapela powstała w 1987 roku, a w następnym zadebiutowała na Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu. Od tamtej chwili, poza siedmioletnią przerwą, z powodzeniem podbija serca słuchaczy swoją muzyką. Na kartach książki ukazana została trzydziestoletnia historia zespołu. To znakomicie napisana opowieść o wiecznym życiu w trasie, sukcesach i przeciwnościach losu. Tekst wzbogacają rozmowy z muzykami, a całość uzupełniają czarno-białe i kolorowe zdjęcia.

KACPRZAK Piotr. **Lasy i leśnicy radomskiej dyrekcji Lasów Państwowych przez 100 lat niepodległości. Księga walki, pracy i pamięci. Wydanie okolicznościowe.** T. 1-2.- Radom : Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych, 2018.- 430 s. ; 152 s. : il. ; cena 35,00
To kolejna publikacja regionalisty, leśnika, zastępcy dyrektora Lasów Państwowych w Radomiu Piotra Kacprzaka, którego pasją stało się poznawanie i dokumentowanie historii lasów i leśnictwa w należących do Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Radomiu. Dwutomowa publikacja przedstawia udział leśników regionu radomskiego w walkach o niepodległość i jest wyrazem pamięci o tych, którzy walczyli i oddali życie za wolną i suwerenną Ojczyznę. Tom I pracy obejmuje okres od wybuchu I wojny światowej do zakończenia II wojny światowej. Autor pisze o udziale leśników w walkach Legionów Polskich w 1914 r., w I Korpusie Polskim w Rosji i Armii gen. Hallera we Francji. Wiele uwagi poświęca walkom toczonym w latach 1919-1920 z bolszewikami i w okresie II wojny światowej. W tomie II została przypomniana historia radomskich lasów i leśników od 1945 r. do dzisiaj. Na uwagę zasługuje podrozdział na temat działań służb bezpieczeństwa przeciw leśnikom pracującym w Lasach Państwowych, w tym dotyczący relacji administracji leśnej z komunistyczną rzeczywistością polityczną w czasach powojennych. Ze względu na dostęp do materiałów zgromadzonych w zasobach IPN, napisanie tego rozdziału powierzono dr. Krzysztofowi Busse z Delegatury IPN w Radomiu. Wydanie monografii wpisało się w obchody stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości.

ORZECHOWSKA Elżbieta. **Duchowieństwo diecezji sandomierskiej w Powstaniu Styczniowym.**- Sandomierz : Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia, 2018. - 511, [1] s., [8] s. tab. : il., mapy ; cena 33,67
Wydanie książki wiąże się z uczczeniem dwusetnej rocznicy utworzenia diecezji sandomierskiej. W czasie Powstania Styczniowego obejmowała ona swoim zasięgiem także teren obecnej diecezji radomskiej. W książce znajdziemy więc ciekawe informacje odnoszące się zarówno do Radomia, jak i okolicznych parafii, m.in. Iłży, Jedlni, Kowali. Autorka pokazała różne postawy księży diecezji sandomierskiej wobec wydarzeń związanych z powstaniem. Odegrali oni ważną rolę w podtrzymaniu i utrwalaniu narodowej tożsamości oraz wolnościowych dążeń Polaków. Materiał podzielony został na pięć rozdziałów. Autorka przedstawiła w nich rys historyczny diecezji sandomierskiej na tle dziejów Kościoła w Polsce. Wiele miejsca poświęciła udziałowi duchownych w manifestacjach religijno-patriotycznych lat 1860-1861 oraz działalności patriotycznej duchowieństwa w ruchu podziemnym, walce zbrojnej. Jak wynika z publikacji, w ruch powstańczy zaangażowany był co piąty duchowny. W ostatnim rozdziale omówione zostały represje władz cesarskich w latach 1863-1866 wobec duchownych uczestniczących w narodowym zrywie. W diecezji sandomierskiej było kilkudziesięciu kapłanów, którzy swą działalność patriotyczną przypłacili więzieniem, zesłaniem, a nawet życiem.

Podstawą merytoryczną publikacji jest szeroka baza źródłowa, będąca owocem wieloletniej kwerendy w archiwach państwowych i kościelnych oraz bibliotekach i muzeach. Bogata jest także literatura przedmiotu, która niewątpliwie daje okazję do porównań i ubogaca merytorycznie pracę. Dodatkowym walorem książki są ilustracje z epoki ukazujące zarówno postacie, jak i miejsca przedstawione przez autorkę w pracy.

SOBIERAJSKI Henr**yk, DYSZYŃSKI Andrzej.** Hubal Henryk Dobrzański 1897-1940 : fotobiografia.- Warszawa : Oficyna Wydawnicza Rytm, 2018. - 317, [2] s., [1] k. tab. luzem : il. ; cena 75,27
Wydawnictwo albumowe poświęcone majorowi Henrykowi Dobrzańskiemu „Hubalowi". Autorami pracy są wnuk majora Hubala Henryk Sobierajski i An-

drzej Dyszyński. Fotobiografia zawiera ponad 350 zdjęć i dokumentów, wśród których znajduje się wiele dotąd niepublikowanych, pochodzących ze zbiorów rodzinnych oraz archiwów. Album przedstawia życie oraz rolę, jaką „Hubal" odegrał w czasie swojej służby Polsce, szczególnie w okresie II wojny światowej. Fotografie i dokumenty podzielono tematycznie i umieszczono w pięciu rozdziałach: Młodość, Rodzina, Sportowiec, Żołnierz, Śmierć. Refleksje budzi zaprezentowana w ostatnim rozdziale seria pośmiertnych zdjęć. Henryk Dobrzański „Hubal" zginął 30 kwietnia 1940 roku w czasie walki, zaskoczony przez Niemców w okolicach Opoczna. Hitlerowcy w zemście za jego dotychczasową działalność zmasakrowali ciało majora i pogrzebali je w nieznanym miejscu. Pośmiertne zdjęcia są wstrząsającym dowodem niemieckiego triumfu i radości ze zwycięstwa nad spędzającym im sen z oczu majorem Hubalem.

Zbiorki poezji autorów związanych z Radomiem

JARECKA Sabina. **Trudne życie**.- Łódź : Księży Młyn Dom Wydawniczy, 2018. - 354 s. ; cena 15,00

Dorota Ważyńska
Kierownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Z Czasopism Regionalnych
Ewelina Kwiecień

MOLENDA Katarzyna. **Z miłości do muzyki** // City Bonus. – 2019 nr 1, 43-45, il.
Artykuł poświęcony Młodzieżowemu Zespołowi Ludowemu Guzowianki. Pomysłodawczynią i założycielką zespołu jest Wioleta Fijałkowska. Obecnie liczy on około 40 osób w wieku od siedmiu do siedemnastu lat, z których większość pochodzi z Guzowa i okolicy. Zdobywający coraz większą popularność zespół obchodzi w tym roku 5-lecie istnienia. Z tej okazji ma on w planach koncert z innymi kapelami ludowymi z regionu oraz nagranie nowego teledysku. Artykuł szczególnie może się spodobać miłośnikom etnografii.

PIĄTKOWSKI Sebastian. **Garnizony wojskowe w Radomiu** // Twój Radom Twój Region. – 2019, nr 75, s. 6-7, il.
W artykule została przedstawiona historia powstania garnizonów wojskowych w Radomiu. Obszarem, na którym najczęściej obozowały jednostki wojskowe, były okolice traktu biegnącego do Warszawy (obecnie osiedle Obozisko). To tam powstały murowane koszary. Usytuowanie obiektów oraz jakość wykonania robiły ogromne wrażenie na wielu osobach przyjeżdżających do miasta. Zachwycał się nimi m.in. Julian Ursyn Niemcewicz goszcząc w 1820 roku w Radomiu. Autor artykułu opisuje szczegółowo, które jednostki wojskowe i w jakiej ilości stacjonowały w naszym mieście.

PUTON Paweł. **Żeliwny krzyż z Parku Kościuszki. Świadek burzliwej historii Radomia ostatnich 130 lat** // Królowa Świata. – 2019, nr 2, s. 8-13, il.
W cyklu „Ulice, skwery, zaułki..." autor prezentuje żeliwny krzyż stojący na północnym skraju parku im. Tadeusza Kościuszki. Już od 130 lat jest on ściśle związany z historią naszego miasta. Krzyż został zaprojektowany w neogotyckim. st.lu i odlany w żeliwie. Po 10 latach od postawienia stał się świadkiem śmierci około 25 Polaków zastrzelonych przez pluton żołnierzy rosyjskich. Od tego czasu otaczany jest przez radomian wielką czcią. Artykuł zawiera dokładny opis starań społeczników o postawienie krzyża, podaje kwoty, jakie wpłacali ofiarodawcy, a także ukazuje problemy, z jakimi musieli się borykać.

Ewelina Kwiecień
Pracownik Działu Informacyjno-Bibliograficznego MBP w Radomiu

Kronika
Ilona Michalska-Masiarz, Ewa Ukleja

RADOM
BIBLIOTEKA GŁÓWNA
4.01.2019. „Prawa człowieka w literaturze na przykładzie antyutopii" – prelekcja Marty Trojanowskiej w Areszcie Śledczym w Radomiu.
8.01.2019. „Kompozycja w bieli" – otwarcie wystawy fotografii członków Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego (Mała Galeria RTF).
9.01.2019. „Sarna na polskich dróżkach" – otwarcie wystawy malarstwa Henryka Sarny.
16.01.2019. „Nietypowe formy książki" – prelekcja Marty Trojanowskiej z cyklu „Dziwne historie książki. Opowieść w odcinkach". Cykl spotkań poświęconych książce adresowany jest do młodzieży szkół średnich.

16.01.2019. Wieczór poetycki Pawła Podlipniaka.
25.01.2019. „Oczami dziecka" – otwarcie wystawy prac dzieci z dziecięcych sekcji plastycznych działających w „Kuźni Artystycznej" Miejskiego Ośrodka Kultury „Amfiteatr".
5.02.2019. „Z mojego domu" – otwarcie wystawy fotografii członków Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego (Mała Galeria RTF).
8.02.2019. „Maria Baranowska. Malowanie nicią" – otwarcie wystawy autorskich koronek Marii Baranowskiej, radomianki, babki znanej radomskiej plastyczki Lidii Ziemińskiej.
16.02.2019. „Wczorajsza młodość" – czwarty Spacer Literacki z MBP poświęcony Elżbiecie Jackiewiczowej.
20.02.2019. „Alicja w krainie czarów – czy na pewno dla dzieci?" – czwarta prelekcja Marty Trojanowskiej z cyklu „Dziwne historie książki. Opowieść w odcinkach".
21.02.2019. „Obywatel „Igła". Krawiec ze Skaryszewa" – promocja książki prof. Grzegorza Motyki poświęconej Tadeuszowi Zielińskiemu, jednemu z dowódców partyzantki niepodległościowej po 1945 r. na ziemi radomskiej.
3.03.2019. Ilona Michalska-Masiarz, Izabela Mróz i Marta Trojanowska reprezentowały bibliotekę podczas Wielkiego Testu Wiedzy o Radomiu.
5.03.2019. „Świat według kobiet" – otwarcie wystawy fotografii członków Radomskiego Towarzystwa Fotograficznego (Mała Galeria RTF).
14.03.2019. Pokaz koronki klockowej w wykonaniu Lidii Ziemińskiej i finisaż wystawy „Maria Baranowska. Malowanie nicią".
16.03.2019. „Wśród znajomych" – piąty Spacer Literacki z MBP śladami prof. Leszka Kołakowskiego.
18.03.2019. „Książki dla dzieci, które weszły do kanonu książek dla dorosłych" – prelekcja Marty Trojanowskiej w Areszcie Śledczym w Radomiu.
20.03.2019. „W bibliotece i księgarni" – piąta prelekcja Marty Trojanowskiej z cyklu „Dziwne historie książki".
30-31.03.2019. XI Noc z Andersenem.

FILIA NR 1
16.01.2019. „Warsztaty literackie z Kronikami Archeo", oparte na cyklu książek Agnieszki Stelmaszyk poprowadziła Diana Ryściuk z wydawnictwa Zielona Sowa.
4-8.02.2019. Ferie w bibliotece.
12.02.2019. Warsztaty edukacji finansowej dla uczniów szkół średnich.
15.02.2019. Spotkanie Klubu Gier Planszowych.
19.02.2019. „Wspaniały rok" – spotkanie z cyklu Biblioteczne Bajanie.
22.02.2019. Klub Gier Planszowych.
26.02.2019. „Tajemnice kieszonki" – spotkanie z cyklu Biblioteczne Bajanie.
27.02.2019. „Trekking Everest Base Camp" – spotkanie z Anitą Krzemińską i Martą Gregorczyk, radomiankami, podróżniczkami, autorkami projektu „Mamy na szczycie".
5.03.2019. Warsztaty edukacji finansowej dla uczniów szkół średnich.
8.03.2019. Klub Gier Planszowych.
12.03.2019. „Tajemnice starej Warszawy" – spotkanie z cyklu Biblioteczne Bajanie.
22.03.2019. Klub Gier Planszowych.
26.03.2019. „Oswajanie emocji" – spotkanie z cyklu Biblioteczne Bajanie.
29.03.2019. Spotkanie z Wojciechem Krupą, radomskim bajkopisarzem.

FILIA NR 2
3.01.2019. „Zaginiona księgarnia" – zajęcia z cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
12.01.2019. „Od pierwszego słowa" – warsztaty literackie dla młodzieży zorganizowane w cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
16.01.2019. „Warsztaty literackie z Kronikami Archeo", oparte na cyklu książek Agnieszki Stelmaszyk, poprowadziła Diana Ryściuk z wydawnictwa Zielona Sowa.
17.01.2019. „Czy można wypożyczyć babcię i dziadka?" – spotkanie z cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
24.01.2019. „Zimowe igraszki Muminków" – zajęcia z cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
4-8.02.2019. Ferie w bibliotece.
16.02.2019. „Od pierwszego słowa" – warsztaty literackie dla młodzieży zorganizowane w cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
21.02.2019. „Co robi język za zębami?" – spotkanie z cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
26.02.2019. „O abecadle, które w rymy wpada" – zajęcia w ramach Dwójkowej Akademii Czytelnika.
7.03.2019. „Ada, to wypada" – zajęcia z cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
12.03.2019. III Ogólnopolskie czytanie „Jeżycjady".
14.03.2019. „Rymowane dranie" – spotkanie z cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
16.03.2019. „Od pierwszego słowa" – warsztaty literackie dla młodzieży zorganizowane w cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.
19.03.2019. Drugie spotkanie w ramach III Ogólnopolskiego czytania „Jeżycjady".
21.03.2019. Spotkanie poetyckie z Bożeną Katus-Błaszczyk, radomską poetką, zorganizowane z okazji Światowego Dnia Poezji.
22.03.2019. „Najlepsza przyjaciółka" – spotkanie autorskie z Izabelą M. Krasińską, radomską powieściopisarką.
28.03.2019. „Wiosenne fantazje" – spotkanie z cyklu Dwójkowa Akademia Czytelnika.

FILIA NR 6
11.01.2019. „Spotkanie z ikoną" – otwarcie wystawy prac radomskich ikonopisów, uczestników warsztatów ikonopisania w KLO im. św. Filipa Neri.
16.01.2019. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki.
22.01.2019. „Królewna Śnieżka i siedmiu krasnoludków" – spotkanie z cyklu Baśnie Świata.
25.01.2019. Klub Gier Planszowych.
28.01-1.02.2019. Ferie w bibliotece.
12.02.2019. „Synteza addytywna" – otwarcie wystawy prac studentów Wydziału Sztuki UTH.
15.02.2019. Klub Gier Planszowych.
19.02.2019. „Calineczka" – spotkanie z cyklu Baśnie Świata.

27.02.2019. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki.
1.03.2019. Konsultacje logopedyczne przeprowadzone przez Ewę Murawską.
8.03.2019. „Człowieczy los" – wieczór poetycko-muzyczny w wykonaniu Jacka Kowalczewskiego, Hanny Avis-Zembrzyckiej, Doroty Lewandowskiej i Olgi Lucedarskiej (Śpiew i gitara).
11.03.2019. „Profilaktyka wad wymowy" – konsultacje logopedyczne dla dzieci w wieku 4-8 lat.
13.03.2019. Występ Teatrzyku Kamishibai w ramach cyklu Bajkowa Szóstka.
14.03.2019. „System. Początek" – otwarcie wystawy prac Mariusza A. Dańskiego i Marcina A. Nogi.
15.03.2019. Klub Gier Planszowych.
27.03.2019. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki.

FILIA NR 16
2.01.2019. „Radom wyczarowany z pudełka" – wystawa fotografii Kordiana Pawlaka.
10.01.2019. „Ja, inni, moje pasje i zarobki" – spotkanie z cyklu Akademia Zdrowia Forever.
16.01.2019. „Warsztaty literackie z Kronikami Archeo", oparte na cyklu książek Agnieszki Stelmaszyk, poprowadziła Diana Ryściuk z wydawnictwa Zielona Sowa.
16.01.2019. Spotkanie z Kordianem Pawlakiem, autorem wystawy „Radom wyczarowany z pudełka".
17.01.2019. „Kiedy woda, mydło, szczotka niepotrzebne i nie w smak" – zajęcia z cyklu Pokój Pełen Opowieści.
24.01.2019. „Opowiadam zimę" – zajęcia z cyklu Pokój Pełen Opowieści.
25.01.2019. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla młodzieży.
28.01-1.02.2019. Ferie w bibliotece.
14.02.2019. „O przyjaźni dusz" – zajęcia z cyklu Pokój Pełen Opowieści.
18.02.2019. „Kocie opowieści" – spotkanie zorganizowane z okazji Światowego Dnia Kota.
21.02.2019. „Ja, inni, moje pasje i zarobki" – spotkanie z cyklu Akademia Zdrowia Forever.
22.02.2019. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla młodzieży.
4.03.2019. „Zwierzęta w obiektywie" – wystawa fotografii Magdaleny Błażewicz.
4.03.2019. „Krąg" – wystawa grafik Pawła Płowca.
14.03.2019. „Ja, inni, moje pasje i zarobki" – spotkanie z cyklu Akademia Zdrowia Forever.
21.03.2019. „W każdej głowie jest przysłowie" – zajęcia z cyklu Pokój Pełen Opowieści.

IŁŻA
7-28.01.2019. „Papierowa wiklina" – warsztaty dla dorosłych pod kierunkiem bibliotekarki Niny Lis.
8.01-26.02.2019. Cykl edukacyjnych zajęć komputerowych dla dorosłych.
15.01.2019. „A – jak Anioł" – spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dzieci. W programie: książki o aniołach, konkurs pięknego czytania, wykonanie aniołka dowolną techniką.
28.01-8.02.2019. „Mądrzy Cyfrowi" – ogólnopolski program, którego celem jest edukacja dzieci w zakresie wartości połączona z podnoszeniem kompetencji cyfrowych i rozwijaniem odpowiedzialności społecznej. Iłżecka biblioteka w czasie ferii zimowych zorganizowała cykl zajęć dla dzieci i młodzieży. Kolejny etap to samodzielna realizacja wybranych bezkosztowych projektów społecznych. Działania uczestników koordynują bibliotekarze.
28.01-8.02.2019. „Ferie w Bibliotece" – cykl zajęć edukacyjno-rekreacyjnych prowadzonych w Oddziale dla Dzieci.
30.01.2019. „Gramatyka życia Stefana Wyszyńskiego i Karola Wojtyły" – spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych połączone z otwarciem wystawy tematycznej.
6.02.2019. „Najaktywniejszy Czytelnik Roku 2018" – rozstrzygnięcie konkursu dla dzieci i wręczenie nagród przez Przemysława Burka – burm. st.za Iłży oraz Dorotę Paczyńską – wiceburm. st.za. Atrakcją był kostiumowy bal karnawałowy dla najmłodszych.
7.02.2019. „Bieganie na WEGANIE" – spotkanie z Gniewomirem Skrzysińskim, autorem książek, blogerem, weganinem, człowiekiem wielu pasji aktywnie trenującym bieganie. Organizatorem spotkania była biblioteka iłżecka oraz Stowarzyszenie „Iłża Pędzi".
20.02.2019. „Najaktywniejszy Czytelnik Roku 2018" – podsumowanie konkursu dla młodzieży i wręczenie nagród. Imprezie towarzyszyła wystawa „Gramatyka życia Stefana Wyszyńskiego i Karola Wojtyły", o której opowiedziała jej współautorka Małgorzata Smagieł-Occhipinti - nauczycielka ze Szkoły Podstawowej w Iłży.
26.02.2019. Dyskusyjny Klub Książki dla Dorosłych – spotkanie poświęcone twórczości Marii Ziółkowskiej.
27.02.2019. „Kotka Ślicznotka" – zajęcia edukacyjno-literackie dla przedszkolaków oparte o książkę Jana Kazimierza Siwka.

Filia w BŁAZINACH
20.02.2019. „5 ważnych zawodów" – spotkanie z Romanem Pankiewiczem. Autor promował cykl książek dla najmłodszych, które opisują zawód strażaka, listonosza, policjanta, ratownika medycznego i żołnierza.

Filia w JASIEŃCU IŁŻECKIM
28.01-8.02.2019. „Ferie w Bibliotece" – cykl zajęć edukacyjno-rekreacyjnych adresowanych do najmłodszych czytelników.
20.02.2019. Spotkanie autorskie z Romanem Pankiewiczem, autorem serii książeczek dla dzieci „5 ważnych zawodów".

Filia w KRZYŻANOWICACH
28.01-8.02.2019. „Ferie w Bibliotece" – cykl zajęć edukacyjno-rekreacyjnych, m.in. zgadywanki literackie, konkursy, zajęcia manualne, wspólne czytanie.

Filia w PAKOSŁAWIU
18.01.2019. „Portret Babci, Dziadka" – zajęcia plastyczne dla dzieci.
28.01-8.02.2019. „Zimowe dni, książka i Ty" – cykl zajęć literacko-plastycznych dla dzieci zorganizowanych w czasie ferii.

20.02.2019. „5 ważnych zawodów" – spotkanie z Romanem Pankiewiczem. Autor zaprezentował swoją najnowszą serię książek dla dzieci; kolejno wcielał się w rolę żołnierza, policjanta, strażaka, ratownika medycznego i listonosza, czytał wierszowane opowieści o bohaterach swoich książeczek.

Filia w SEREDZICACH
28.01-8.02.2019. „Ferie w Bibliotece" – cykl zajęć edukacyjno-rekreacyjnych dla najmłodszych.

JASTRZĘBIA
25.02.2019. „Mały Konkurs Recytatorski" – ogłoszenie konkursu dla dzieci i młodzieży, którego I etap odbędzie się w siedzibie biblioteki. Konkurs organizowany pod patronatem: Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, Starostwa Powiatowego w Radomiu, Samorządu Miasta Radomia, Wójta Gminy Jastrzębia.

JEDLIŃSK
29.01-7.02.2019. „Ferie w Bibliotece" – w programie: gry i zabawy ruchowe połączone z czytaniem bajek, projekcja filmu „Paddington", zajęcia plastyczne, rebusy, krzyżówki literackie, nagrody dla uczestników.
7.02.2019. „Faustyna" – projekcja filmu biograficznego w reżyserii Jerzego Łukaszewicza. Na seans w bibliotece zaproszono mieszkańców gminy.
22.02.2019. Lekcja biblioteczna dla przedszkolaków połączona z projekcją animowanej bajki „Mikołajek".
28.02.2019. Dzień Żołnierzy Wyklętych – spotkanie w bibliotece połączone z projekcją filmu „Pilecki" – polskiego dokumentu fabularyzowanego w reżyserii Mirosława Krzyszkowskiego.

JEDLNIA-LETNISKO
1.01-28.02.2019. „Stolarstwo naiwne lekko podmalowane" – wystawa rzeźby i płaskorzeźby Agnieszki i Tomasza Cięszczyków, mieszkańców Jedlni-Letnisko.
8.01.2019. Podarunek od Tajemniczego Mikołaja – biblioteka wzbogaciła się o 5 nowych gier planszowych ofiarowanych przez sponsora. Gry są już dostępne dla czytelników.
10.01.2019. Lekcja biblioteczna dla uczniów klasy 5 Szkoły Podstawowej w Natolinie. Dzieci zapoznały się z zasadami funkcjonowania biblioteki, obejrzały prezentację i wysłuchały prelekcji „Niezwykłe biblioteki świata".

PIONKI Filia Nr 1
25.01.2019. „Pomnik trwalszy od spiżu" – wystawa fotografii radomianki Magdaleny Błażewicz. Na zdjęciach utrwalone są pomniki artystów polskich.
21.02.2019. „Gustaw Herling-Grudziński – człowiek jest ludzki w ludzkich warunkach" – spotkanie Czytelniczego Klubu Książki.

SKARYSZEW
10.01.2019. „Kodowanie w bibliotece" – MGBP w Skaryszewie znalazła się w gronie 113 bibliotek, które brały udział w pierwszej rundzie Programu Rozwoju Bibliotek, a obecnie zakwalifikowały się do drugiej edycji projektu. Celem programu jest m.in. „promowanie wizerunku bibliotek publicznych jako instytucji zapewniających dostęp do twórczo realizowanej edukacji pozaformalnej uzupełniającej kompetencje zdobywane przez dzieci i młodzież w szkołach". W ramach projektu biblioteka otrzymała sprzęt do nauki podstaw programowania (3 tablety, 3 gry edukacyjne Scottie Go! w wersji edukacyjnej oraz 3 roboty Photon z fiszkami i scenariuszami wraz z akcesoriami – matą piankową i kompletem fiszek do ćwiczeń na macie). Bibliotekarze wezmą udział w szkoleniu na temat organizacji i prowadzenia tego typu zajęć w bibliotece.
25.01.2019. „Wspominanie" – wernisaż wystawy grafik poświęconych sylwetce i twórczości Bolesława Leśmiana. W programie: „Wspominanie o wspominaniu" – prelekcja Łukasza Babuli, projekcja filmu „Malinowy" autorstwa Norberta Jastalskiego, zwiedzanie wystawy.
28.01-10.02.2019. Ferie w bibliotece. Dzieci mogły uczestniczyć w zabawach z teatrzykiem kamishibai, tworzyć własne kukiełki z drewnianych łyżek, wyklejać bajkowe postaci z plasteliny. Atrakcją okazały się warsztaty skanowania i drukowania postaci w 3D. Dodatkowo uczestnicy mogli skorzystać z kawiarenki internetowej, zagrać w ciekawą grę oraz obejrzeć bajkę na dużym ekranie.

WIERZBICA
29.01-1.02.2019. „Spotkania z Pyzą Mazowiecką" – cykl zajęć dla najmłodszych czytelników. W programie: zapoznanie z bohaterką książek Hanny Januszewskiej, wspólne „wędrówki" po Mazowszu i innych regionach Polski, wykonanie kukiełki Pyzy.
4-8.02.2019. „Język angielski w bibliotece" – cykl zajęć dla dzieci prowadzony przez nauczycielkę języka angielskiego.
25-27.02.2019. „Dzień Niedźwiedzia Polarnego" – zajęcia tematyczne dla przedszkolaków.

WOLANÓW
2-31.01.2019. „Międzyszkolny Konkurs Ortograficzny" ogłoszony przez gminną bibliotekę. Pierwszy etap konkursu wyłonił finalistów, którzy w marcu będą „walczyć" o tytuł „Mistrza Ortografii".
17.01.2019. „Smerfy w poszukiwaniu Smerfetki" – kolejne spotkanie z cyklu „Magiczny Świat Bajek". W inscenizacji i zabawie z przedszkolakami uczestniczyli pracownicy wolanowskiej biblioteki oraz Gminnego Centrum Kultury.
28.01-8.02.2019. „Zimowe ferie w bibliotece" – cykl zajęć promujący literaturę dla dzieci, wspólne spędzanie czasu z rówieśnikami, zabawy bez komputera.
14.02.2019. „Walentynkowa półka książek" – biblioteczna akcja zachęcająca czytelników do czytania wzruszających historii o miłości, do świętowania Walentynek nie tylko w kinie czy na romantycznej kolacji, ale właśnie przez „za-czytanie się na chwilę". Na czytelników czekał specjalnie wyeksponowany regał z książkami o miłości, każdy otrzymał serduszko z wesołymi życzeniami walentynkowymi.

ZAKRZEW

7.01.2019. Punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego rozpoczął działalność w Gminnej Bibliotece. Przez pięć dni w tygodniu porad prawnych udziela adwokat. Zadanie prowadzone pod egidą powiatu radomskiego w oparciu o środki finansowe otrzymane z budżetu państwa.

28.01-4.02.2019. Ferie w Bibliotece, w programie: spektakl „Pinokio" w wykonaniu aktorów teatru „Blaszany Bębenek" z Trzebini, zabawy integracyjne, multimedialne, gry i zajęcia ruchowe, zabawy plastyczne.

8.02.2019. Koncert Noworoczno-Karnawałowy w sali widowiskowej zakrzewskiej biblioteki. Robert Grudzień (piano) i Sylwia Strugińska (sopran) wykonali utwory Stanisława Moniuszki i Fryderyka Chopina. Koncert był zapowiedzią tegorocznego projektu „Stanisław Moniuszko i jego czasy", który Robert Grudzień przygotowuje z okazji Roku Stanisława Moniuszki.

8-28.02.2019. „Robert Grudzień i Zakrzewiaki" – wystawa fotografii dokumentująca współpracę Roberta Grudnia z Dziecięcym Zespołem Pieśni i Tańca „Zakrzewiaki". Zaprezentowano zdjęcia ze wspólnych koncertów w Warszawie, Radomiu, Gogolinie, Zwoleniu, Zakrzewie, na Świętym Krzyżu. Dzieci występowały u boku muzyków Filharmonii Lubelskiej oraz znanych polskich aktorów.

Filia w GULINKU

30.01.2019. „Bal karnawałowy" dla małych czytelników zorganizowany wspólnie z Domem Ludowym.

3.02.2019. „Dzień Babci i Dziadka" – biblioteka i Dom Ludowy w Gulinku przygotowały przedstawienie pt. „W krainie zabawek". Dzieci recytowały wierszyki i wręczyły upominki babciom i dziadkom.

Filia w WACYNIE

28.01-8.02.2019. „Ferie zimowe w bibliotece" – cykl zajęć edukacyjno-rekreacyjnych dla najmłodszych.

Oprac.:
Ilona Michalska-Masiarz
Kierownik Działu Promocji Książki
i Biblioteki MBP w Radomiu
Ewa Ukleja
Kierownik
Działu Instrukcyjno-Metodycznego
i Sieci Miejskiej MBP w Radomiu

Zaprosili nas

Anna Skubisz-Szymanowska

Kolegium Odbudowy Zamku Królewskiego w Radomiu im. Króla Kazimierza Wielkiego na uroczyste spotkanie opłatkowo-noworoczne w Hotelu Aviator (11.01.2019)

Centrum Rzeźby Polskiej w Orońsku na otwarcie wystawy „Perenne Opus" Krzysztofa Rozpondka zorganizowanej w Galerii „Kaplica", wystawy „Tu czy tam? Współczesna polska ilustracja dla dzieci" w Muzeum Rzeźby Współczesnej oraz w Galerii „Oranżeria" Tomasza Matuszczaka „Napalm Travel – Discover True Holy Land" (12.01.2019)

Stowarzyszenie „Młyńska" Verum Bonum Pulchrum na spotkanie opłatkowe do Centrum Wolontariatu Międzynarodowego (12.01.2019)

Dyrektor Biblioteki Publicznej m. st. Warszawy Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego dr Michał Strąk na konferencję z okazji rozpoczęcia realizacji projektu „Przebudowa Biblioteki Głównej Województwa Mazowieckiego w Warszawie. Etap II" (25.01.2019)

Wójt Gminy Zakrzew oraz Gminna Biblioteka Publiczna w Zakrzewie na Koncert Noworoczno-Karnawałowy w wykonaniu Roberta Grudnia i Sylwii Strugińskiej oraz wystawę fotografii „Robert Grudzień i Zakrzewianki – współpraca artystyczna" (8.02.2019)

Ośrodek Kultury i sztuki „Resursa Obywatelska", Archiwum Państwowe w Radomiu, Radom Retrospekcja na Retrospotkanie „Z archiwum..." , podczas którego odbyła się premiera filmu „Refleksja o dr Helenie Kisiel (1925 – 2015) (12.02.2019)

„Łaźnia" – Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria oraz Wydział Sztuki UTH w Radomiu na wernisaż wystawy „Razem czy osobno" – wystawa prac studentów z pracowni rzeźby i grafiki warsztatowej Wydziału Sztuki UTH w Radomiu (15.02.2019)

„Łaźnia" – Radomski Klub Środowisk Twórczych i Galeria na wernisaż wystawy radomianina Jerzego Michałkiewicza „Malarz nikomu nieznany" (22.02.2019)

SPIS TREŚCI

